

An alwa' t'ilab xin dhutsám na

Markos

Na Juan xu pujax u t'ílsix ban chabál xon ti yab k'wajtsidh

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Enché' ti k'wajat dhutsadh xan ti tujey an alwa' t'ilab k'al tin kwenta xowa' in t'aja' na Jesukristo, nin Chakámil na Dios.

²An t'ílsix Isaías in jilám dhutsadh xowa' na Dios in utsa' nin Chakámil. Enché' tin jila' dhutsadh:

Ne'ech ku aba' nu abatwálejil abal ka okxin xon ti ne'ech ki ulich.

Jajá' ne'ech ti ki t'ojojontsi an ti bél.

³Ach'at in káwintal jun xita' ban chabál xon ti yab k'wajtsidh ani xu káw, in ulal kawidh enché':

Ka t'ojojontsíchtsik tin bélil an Ajátikláb.

“Ka júna'ichtsik jun i xe'chintaláb alwa'; abal anchan', ki k'wajáchtsik t'ojojodh tam ka tsích an Ajátikláb.”

⁴Anchan' ti támun tam ti ulich na Juan ban chabál xon ti yab k'wajtsidh. In pujyal taja' an

atiklábtsik ani in utsál abal kin jila'ichtsik ti walablom. In utsál ka pujanichtsik abal ka pakwlantsatich tin walastalábiltsik k'al na Dios.

⁵Ejtal xu k'wajílsik ban bitsow Jerusalén ani xu k'wajílsik jeye ban kwentsaltsik xu tak'nal ban chabál xi Judea, u k'aleltsik kin axtsi xowa' in ulal na Juan. Tam kin lujutsik nin walastalábil, u pujoyábichtsik tám k'al na Juan ban walja' Jordán.

⁶Na Juan u xeketlinal k'al i xeketláb xi t'ajadh k'al in xi'íl an ko'nél xu bijyáb kameyo ani in wik'ál nin tsukul k'al i ót'. Nin k'apwál, ja'ich an pich'ich' ani an alte' chi'ik. ⁷Jajá' u t'ílsix enché': —Wé'ich u k'ibel ka ulich jun i inik xin ko'ol más i awiltaláb ké naná'. Naná' yab xata' u éy nibal abal kin kutpan ku wiltsi tin wik'áb nin pajab. ⁸Naná' tu pujoyámaltsik k'al i ja', por Jajá' ne'ech ti ki pujoytsik k'al an T'okat Ejattaláb.

Tam ti pujoyat na Jesús

(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

⁹Tam ti jachan' i k'ij, kale na Jesús ban bitsow Nasaret, xu

tak'nal ban chabál xi Galilea ani ulich ban walja' Jordán. Taja' ti pujiyat k'al na Juan. ¹⁰Tam tu kalelich ban ja', na Jesús in chu'u ti jak'pin an walk'i' ani in chu'u an T'okat Ejattaláb ti pa'íl jelti jun i kuku' ani buxkan tin éb Jajá'!

¹¹Ach'atmé tám jun i káwintaláb tú' walk'i'. Xu káw in ulu enché':

—Tatá' tu Chakámil ani tu k'anidhál t'ajat. In kulbél t'ajat k'al Tatá'.

Taktamiyat na Jesús k'al an lej at'ax

(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

¹²Tayíl, ijtsiyat na Jesús k'al an T'okat Ejattaláb abal ka k'ale ban chabál xon ti yab k'wajtsidh.

¹³K'wajay taja' chab inik a k'ítsá akal i k'ij xon tu k'wajíl an padhumtsik. Taja', tá' jeye ti k'wajat an lej at'ax abal ka taktamiyat k'ál na Jesús ani ta' jeye ti k'wajat i t'okat abatwáletsik xu t'ójontsáb k'ál na Jesús.

Na Jesús in tujúch Galilea nin t'ojlábil

(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

¹⁴Tayíl, tam ti balidhich na Juan ban wik'axte', na Jesús k'ale Galilea. In t'íla' taja' an alwa' t'ilab xin ulal xan tu tak'ix na Dios. ¹⁵In ulu enché':

—Xo' in bajúch xowk'i' ne'ech ka tujéch ti tak'yáb an iniktsik k'al na Dios. Ka jila'ichsik ta walablom ani ka bela'ichsik an alwa' t'ilab.

Na Jesús in kaniy abal ti exóbal ché' i jixom to'oltsik

(Mt. 4:18-22; Lk. 5:1-11)

¹⁶Jun i k'ij ne'ech ti belal na Jesús tin waltsik an pujal xi Galilea

ani in chu'u na Simón junax k'al nin kidháb Andrés, xi k'wajat in pet'nálsik nin jixáb an to'ol ban ja', kom jajá'tsik u jixom to'ol.

¹⁷Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Wana ta exóbal k'al Naná'.

Tatá'tsik i jixom to'ol, por xo' ne'ech tu ok'tsi xan ti ka ali y an atiklábtsik xi ne'ech ti kin bela'.

¹⁸Jik'atk'i' tin jila'tsik nin jixáb an to'ol ani in wéwna'tsik na Jesús.

¹⁹In óntsi tám ti belal ani in chu'u na Jakobo junax k'al nin kidháb Juan. Jajá'tsik u chakámláb k'al na Sebedeo ani k'wajattsik jeye balidh bin tanil ti pats'k'ux tin jixáb an to'ol. ²⁰In kaniytsik jeye abal ka junikná k'ál. In jila'tsik tám nin táta' Sebedeo ban tan k'al an t'ojnaltsik ani k'aletsik k'al na Jesús.

Jun i inik xi ochadh k'al i at'ax ejattaláb

(Lk. 4:31-37)

²¹K'aletsik tám ban bitsow Kapernaúm ani tam tin bajúch nin k'ítsájil an koyóxnich, na Jesús ochich ti ok'tsich ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. ²²Labantsik t'ajat xin ach'a' xan tu ok'tsich na Jesús abal u ok'tsich k'al yantam i awiltaláb ani yab jelti an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ²³Tá' jeye ti k'wajat altá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, jun i inik xi ochadh k'al jun i at'ax ejattaláb ani dhájaxin kawidh enché':

²⁴—¿Jant'éy a lé' k'al wawá', Jesús xi Nasaret? ¿I tsi'nekxe' abal ti ku k'ibdha'? Naná' tu exlál ani u cho'ób ke Tatá' i T'okat Chakámláb k'al na Dios.

²⁵K'wiyán tám enché' an at'ax ejattaláb k'al na Jesús:

—iKi chamk'an ani ki kale ba jeché' an inik!

²⁶An at'ax ejattaláb in wipipindha' chapik an inik, dhájan kawidh ani támk'i ti kale ba jachan' an inik.

²⁷Ejtal an atiklábtsik laban t'ajat ani u útsáxtsik enché':

—¿Jant'éy in lé' kin ulu jeché' xowa' támun? ¿Jant'om ít ok'tsixtaláb xin ok'tsixonál? ¡Abal Jajá' in ko'ol i awiltaláb kin utsa' ka kale an at'ax ejattaláb ani u axtsinal!

²⁸Ejtal xowa' in t'aja' na Jesús, jik'atk'i ti cho'óbná k'al ejtal xu k'wajítsik ban pulek chabál xi Galilea.

Na Jesús in jeldhantsi tin mím na Pedro

(Mt. 8:14-15; Lk. 4:38-39)

²⁹Tam ti kaléchtsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, na Jesús k'ale bin k'imá' na Simón ani na Andrés, junikná k'al na Jakobo ani na Juan. ³⁰Nin mím na Simón ta' ti kwachat abal u k'ak'él ani utsan na Jesús, ke an mímláb u ya'ul. ³¹Ochich tám xon ti k'wajat an ya'ul, in téyna' bin k'ubak ani in dhaya'. Tsubél ti wék'on an k'ak'lách. Tayíl, k'apundhá na Jesús k'al an mímláb ani an junkiltsik jeye.

Na Jesús in jeldha' yán i ya'ultsik

(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)

³²Tam ti ochenekich na k'ítsá ani jik'wchinékich, júnsin xon ti k'wajat na Jesús ejtal an ti ya'ultsik ani ejtal jeye xi ochadh k'al i at'ax

ejattalábtsik. ³³Ejtal an atiklábtsik xi ba jachan' an bitsow, junkun tin tamét in wil'ébil an atá. ³⁴Jeldhá k'al na Jesús yán i ya'ultsik k'al xowa'kich i yaw'láchtsik xin ko'ol ani káldhantsat jeye yán ti at'ax ejattaláb xi k'al ti ochadhtsik. Na Jesús u exláb k'al an at'ax ejattalábtsik, jaxtám na Jesús yab in walka' kin ulutsik xitam já' jeye Jajá'.

Na Jesús xe'chin kin t'ila' an alwa' t'ilab ban chabál xi Galilea

(Lk. 4:42-44)

³⁵Tam ti jun tsudhelom, bél t'ajat jik'wax ti ch'akay na Jesús. Kale ban bitsow ani k'ale ti ól walte' xon ti yab k'wajtsidh. ³⁶Tayíl, na Simón k'al nin juniktsik k'ale kin aliý na Jesús putálk'i. ³⁷Tam tin ela' na Jesús, in utsa'tsik enché':

—Ejtaltsik exom ti ayal.

³⁸Por tók'oyattsik enché' k'al na Jesús: —Wana ki álna' an píł kwentsaltsik xi utat abal ku t'iltsitsik jeye an ti alwa' t'ilab, pos ja'ich tin tsi'nek teché' ti k'ay'lá.

³⁹Anchan' ti xe'chin na Jesús ti t'iltsix ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb putálk'i Galilea ani ti káldhantsix an ti at'ax ejattalábtsik.

Na Jesús in jeldha' jun i inik xu ya'ul k'al an k'wajat at'ax t'ít'

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰Utukná tám na Jesús k'al jun i inik xu ya'ul k'al an k'wajat at'ax t'ít', tudhlan tin tamét na Jesús ani in utsa' enché':

—Max a lé', ne'ech ka ejto ti kin jeldha' k'al jeché' an yaw'lách xu ko'ol.

⁴¹Na Jesús in yajnantsi an ya'ul, in taka' ani in utsa' enché':

—U lé' ani xo' i jeléch.

⁴²Támk'i ti wék'on ejtal an k'wajat at'ax t'ít' ani jilk'on jelnek an inik.

^{43,44}Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Yab xita' ka óltsi xowa' tu

t'ajtsi. Tokot ki k'ale xon ti k'wajat nin pále'il an israelitatsik abal ki chu'tat ani ka k'wajbantsi na Dios an ti pikbantsixtaláb jelt xan tin ulúmal na Moisés abal kin cho'óbnal ejtaltsik ke i jeléch.

⁴⁵Por tam ti k'aléché an inik, in tuju kin t'íltsi xita'kich xowa' t'ajtsin k'al na Jesús. Putálk'i tin t'íla'. Jaxtám na Jesús yabich in ejto ka xe'chin tametláb ba ni jun i bitsow. U jilk'on al xon ti yab k'wajtsidh, por bélk'i u utuknáb k'al an atiklábtsik xi tál putálk'i.

Na Jesús in jeldha' jun i inik xi yab in ejtawal ka yoyon

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

2 Tayíl, tam ti wat'enekich cháb óx a k'ítsá, witsiy juní na Jesús ban bitsow xi Kapernaúm. Tam ti cho'óbnal abal ta' ti k'wajat ban atá xon tu kubél, ²jik'atk'i ti junkun yán i atiklábtsik ke nibalich ejtidh tin tamét in wi'lébil an atá ani Jajá' in t'íltsaltsik tin káwintal na Dios. ³Ulich tám i iniktsik xin tsi'dhál jun i ya'ul inik xi yab in ejtawal ti belal. Kitámte tu tsi'dháb bin chayté'il k'al ché' ti éb. ⁴In lé'wi'ik kin ódha'tsik altá xon ti k'wajat na Jesús, por yab in ejtotsik abal ta' ti k'wajat yán i atiklábtsik. Xowa' in t'aja'tsik tám, k'adhiysik tin éb an atá ani in wixk'intsi wé' tin jujúl. Taja' tin

ódha' ani tin pa'ba' an ya'ul k'al nin chayté'il asta xon ti k'wajat na Jesús. ⁵Tam ti na Jesús in chu'u xant'éy in t'aja'tsik, in cho'óbnal abal u belnal k'al jajá'tsik; jaxtám tin utsa' enché' an inik:

—Ja'úb, na walastalábil pakwlintsidh ti k'wajat.

⁶Tá' jeye ti buxutsik cháb óx i ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés xin chalpayaltsik enché': ⁷“¿Jant'ók'i tu káw yab alwa' jeché' an inik? Abal u káw jelti max u Dios. Tokot a Dios in ejtawal ti pakwlintsix an ti walastaláb.” ⁸Por na Jesús in cho'óbnal xant'éy u chalpantsáb k'al an ok'tsixtsik ani in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i tin chalpantsal anchan'? ⁹¿Jowa' más yab t'ojláb ku utsa' an ya'ul: “Na walastalábil pakwlintsidhich ti k'wajat”, o ku utsa': “Ki ch'akay, ka dhaya' na chayté'il ani ki beley”? ¹⁰Pos ne'ech tu xalk'antsitsik ke Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, u ko'ol i awiltaláb teché' ti chabál abal ku pakwlintsi i walastalábtsik.

Utsan tám enché' an ya'ul k'al na Jesús:

¹¹—Ki ch'akay, ka dhaya' na chayté'il ani ki k'aléché ta k'imá'.

¹²Ch'akay tám an inik, in dhaya' nin chayté'il ani kaléché tám tin tamét ejtal an atiklábtsik. Ejtal xi taja'tsik ti k'wajat, laban t'ajat, in pubédhantsaltsik tin bij na Dios ani in ulaltsik enché':

—Yab jayk'i i chu'úmal jun xata' jelti jeché'.

Na Jesús in kaniy na Lebí xu bijyáb jeye ta Mateo abal ka k'ale ti exóbal k'al Jajá'

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

¹³Tayíl, witsiy juní na Jesús bin waltsik an pujal ani tam ti an atiklábtsik utey xon ti Jajá' k'wajat, in ok'tsitsik. ¹⁴Tam ti exomich ti wat'el ban bél, in chu'u jun i inik buxúl xon tu bach'wáb an jalbixtaláb abal an chabál xi Roma. An bach'k'ul tumín in bij ta Lebí, nin kwitólil na Alfeo. Utsan enché' k'al na Jesús:

—Wana ta exóbal k'al Naná'.

Ch'akay tám na Lebí ani in wéwna'.

¹⁵Tayíl, na Jesús k'wajat ti k'apul bin k'imá' na Lebí junax k'al nin exóbaliltsik, k'al yán i bach'k'ul jalbixtaláb ani k'al an walablomtsik kom yán xita' k'ál ti wéwnadh. ¹⁶Por an ok'tsitsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios ani an fariseotsik, tam tin chu'u ti k'apul na Jesús junax k'al an walablomtsik ani k'al an bach'k'ul jalbixtaláb, in konoy enché' an exóbaltsik:

—¿Jant'ók'i tu k'apul na Ok'tsíxal k'al an bach'k'ul jalbixtaláb ani k'al an walablomtsik?

¹⁷Tam ti na Jesús in ach'a' xowa' in ulutsik, in utsa'tsik enché':

—Xu ya'ul, ja'ich nin yéntsál an ilálix; xi yab u ya'ul, yab in yéntsál. Anchan' jeye, an walablomtsik ja'ich xita' tin yéntsál. Jaxtám, Naná' yab in tsi'nek ku aliy xi xe'echtsik lujat, in tsi'nek ku aliy xi walbidhtsik abal ki jila'ichtsik ti walablom.

Konyat na Jesús k'al tin kwenta an k'ílixnich

(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

¹⁸Jun i k'ij, tam ti nin exóbaliltsik na Juan k'ílin ani nin exóbaliltsik

jeye an fariseotsik, ulich cháb óx i atiklábtsik xon ti k'wajat na Jesús abal ka konyat enché':

—¿Jant'ók'i tu k'íl an fariseotsik, nin exóbaliltsik jeye na Juan ani na exóbaliltsik yaba'?

¹⁹Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—¿Awxe' ne'ech kin ejto ka k'ílintsik xi kanidh ba jun i tomkixtaláb tam bél k'wajat an tomkinél inik k'al jajá'tsik? ¡Yaba! ²⁰Por ne'ech kin bajaw an k'ij tam an tomkinél inik ne'ech ka wixk'intsat ani ne'chich jeye tám ka k'ílintsik.

²¹'Yab xita' in pats'k'uyal i k'ej xeketláb k'al jun peje' i ít k'udhk'um; pos an ít k'udhk'um, u muchel ani in mich'ál más an k'ej k'udhk'um. ²²Nibal u balyáb an ít yajtsik uxnél ban k'ej ót' balixtaláb; pos max ka t'ajan anchan', an ít yajtsik uxnél in mich'ál an k'ej ót' balixtaláb, ne'ech tám ka wak'lan an yajtsik uxnél ani an ót' balixtaláb u k'ibchonal. Jaxtám ti yejat ka balyat an ít yajtsik uxnél ban ít ót' balixtaláb abal chablam yab ka k'ibchon.

An exóbaltsik in pu'wal i trigo tin k'ítsájil an koyóxnich

(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

²³Jun i sábadó, xi ja'ich nin k'ítsájil an koyóxnich, na Jesús xe'ech ba jun i aleláb xon ti t'ayadh i trigo ani nin exóbaliltsik in tuju kin pu'u an trigo abal kin k'apu. ²⁴Utsan tám enché' na Jesús k'al an fariseotsik:

—Ka tela', ¿jant'ók'i tin t'ajál i t'ojláb na exóbaliltsik xi yab

alwa' ka t'ajan tam in k'ítsájil i koyóxnich?

²⁵Por tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—¿Yabxe' jayk'i a ajyámaltsik xowa' in t'aja' na Dabid junax k'al nin juniktsik tam ti bél ejat na Abiatar, nin ok'lékil an pále'tsik? K'a'aytsik t'ajat ani yab in ko'ol xata' kin k'apu. ²⁶Jaxtám ti ochich na Dabid ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani in k'apu an pan xi pikbantsidh na Dios maske yab jajá' in bijtsíl kin k'apu. Tokot in bijtsíl kin k'apu an pále'tsik. Na Dabid yab u pále', por in k'apu jachan' an pan ani in pidha' jeye nin juniktsik.

²⁷Utsantsik jeye enché':

—Na Dios in jila' nin k'ítsájil an koyóxnich abal tin alwa'bíl an iniktsik ani yab abal kin kó'oy jelti jun i t'ojlixtaláb. ²⁸Jaxtám, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, u ko'ol i awiltaláb abal ku ulu xowa' alwa' ka t'ajan tam in k'ítsájil an koyóxnich.

An inik xi teytemadh nin k'ubak

(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

3 Tayíl, ochich juní na Jesús ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani taja', ta' jeye ti k'wajat jun i inik xi mulkanék in k'ubak. ²Tá' jeye ti k'wajat i atiklábtsik ti kwáchix abal u le'náb ka chu'tat max na Jesús kin jeldha' an ya'ul tin k'ítsájil an koyóxnich, pos max kin jeldha', in chalpayaltsik tám kin ólna'. ³Utsan tám enché' k'al na Jesús an inik xi mulkanék nin k'ubak:

—Ki kubey nú' junax ch'ejel.

⁴Utsan tám enché' an atiklábtsik k'al na Jesús:

—¿Jant'éy alwa' ki t'aja' tam in k'ítsájil an koyóxnich? ¿Ki t'aja'

xowa' alwa' o xowa' yab alwa'? ¿Alwa'xe' ki jeldha' an ya'ultsik o ki walba' ka chemech?

Por yabtsik in ela' xan ti ka tók'on. ⁵Na Jesús chakuy ani t'e'pin tam tin teloloy xi ta' ti bukúl abal yabtsik t'ajat in lé' kin exbay. In utsa' tám enché' an inik xi mulkanék nin k'ubak:

—Ka lujku na k'ubak.

In lujku tám ani jeley. ⁶Kaletsik tám an fariseotsik ani k'ale ti junkunal k'al in kidhtal na Erodes abal kin chalpaytsik junax xan ti kin uwa' abal kin ejto kin chemdha' na Jesús.

Junkun yán i atiklábtsik bin wál an pujal

⁷Por na Jesús k'ale bin wál an pujal junax k'al nin exóbaliltsik ani wéwná k'al yán i atiklábtsik xi tál Galilea. ⁸Tam ti cho'óbná ke na Jesús in t'ajál an pakdha' labidh labandhaxtaláb, ulich tám xon ti Jajá' k'wajat yán i atiklábtsik xi tál Judea ani xi tál Jerusalén, xi tál Idumea, xi tál tin ejtsím kalel k'ítsá k'al an walja' Jordán ani xi tál jeye ban chabál xi Tiro ani Sidón. ⁹Jaxtám na Jesús tin utsa' nin exóbaliltsik abal kin kó'oy t'ojojodhich jun i tan xon ti ka balin max ka nich'ok'ná k'al tin kwenta nin yaníl an atiklábtsik. ¹⁰Kom yánich xita' in jeldhámal, ejtal an ya'ultsik tokot u níxk'áxtsik abal in lé' ka utey kin taka' na Jesús. ¹¹Tá' jeye ti k'wajat xi ochadhtsik k'al i at'ax ejattalábtsik. Tam ka chu'tat na Jesús k'al jajá'tsik, u tudhlanal tin tamét na Jesús ani u dhajnal t'ilomtsik chapik enché':

—¡Tatá' i Chakámláb k'al a Dios!

¹²Por utsantsik abal yab kin ulu xitam já' jeye na Jesús.

Na Jesús in takuy xi lajucháb an abatwáletsik

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³Tayíl, k'adhiy na Jesús ba jun i ch'én ani in kaniytsik xita' Jajá' in le'na' abal ka junikná k'ál. Tam ti ulichtsik xon ti Jajá' k'wajat, ¹⁴in takuy tám lajucháb i iniktsik abal ka xe'chin k'al Jajá' ani abal kin aba'tsik kin t'íla' an alwa' t'ilab.

¹⁵In pidha'tsik ti awiltaláb abal kin jeldha' i ya'ulstik ani kin káldha' i at'ax ejattalábitsik. ¹⁶Jé' k'wajat nin bij xi lajucháb in takuy: Jún u Simón xin bijiy jeye ta Pedro, ¹⁷na Jakobo k'ál nin kidháb Juan, xu chakámlábitsik k'al na Sebedeo. Jeché' cháb in bijiy jeye ta Boanerjes. Jeché' an bijláb in lé' kin ulu, in chakámiltsik i junkiláb. ¹⁸Na Andrés, na Felipe, na Bartolomé, na Mateo, na Tomás ani na Jakobo, xu chakámláb k'al na Alfeo. Na Tadeo ani na Simón; jeché' na Simón ja'ich xu tak'nal k'al an junkunél xu bijyáb kananista.

¹⁹Takwyat jeye na Judas Iskariote, xi tayíl pidhnaxin an ta Jesús abal ka chemdhá.

U usnal na Jesús ke in ko'ol in cháp an at'ax ejattaláb

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

Tayíl, ochich na Jesús ba jun i atá junax k'al nin exóbaliltsik.

²⁰Junkun juní yán i atiklábtsik ke asta nibalich u jolk'anal ti k'apul na Jesús ani nin exóbaliltsik. ²¹Tam tin cho'óbna'tsik jeché' nin at

kidhtal na Jesús, k'ale ti ik'táb abal in chalpayaltsik max olmanék na Jesús.

²²Ulich jeye an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios, xi táltsik Jerusalén ani in ulaltsik enché':

—Jeché' an inik k'wajat teykómte k'al an lej at'ax, nin ok'lékil an at'ax ejattalábitsik ani k'al tin cháp an lej at'ax tin káldhál an at'ax ejattalábitsik.

²³Jaxtám tin kaniy na Jesús ka utey xon ti Jajá' k'wajat xin ulutsik anchan'. In wiltsitsik tám cháb óx ti káw abal kin exbay an tsubaxtaláb, in utsa'tsik enché':

—¿Janti ne'ech kin ejto an lej at'ax kin káldha' tinbá' xi k'wajat bin itsích an iniktsik? ²⁴Max an atiklábtsik xu tak'nal ba jun i bitsow ka k'é'áxin kwene' ti kwene' ani ka péjéxin k'al in at kidhtal, jachan' an bitsow ne'ech ka taley. ²⁵Aníl jeye, max xu k'wajíltsik ba jun i atá ka péjéxintsik, ne'ech ka k'é'áxin. ²⁶Max an lej at'ax ka k'wajay ti péjéx k'al in at at'ax, yabich ne'ech kin ejto ti ok'lek. Ne'ech ka ok'on nin awiltal.

²⁷Ni jun xita' ne'ech kin ejto ka ochich bin k'imá' jun i likat inik ani kin k'ántsi xowa' in ko'ol max yab kin wik'a' ok'ox. Tokot ne'ech kin ejto kin k'ántsi xowa' in ko'ol max kin wik'a' ok'ox.

²⁸Tsubax tu utsáltsik, ke na Dios ne'ech kin pakwlantsi ejtal tin walab an iniktsik ani an at'ax odhbijixtaláb jeye xu usnal. ²⁹Por xita' kin odhbijiy an T'okat Ejattaláb, yab jayk'i ne'ech ka pakwlantsat k'al na Dios; ne'ech ka jilk'on walbidh malilíl i k'ij.

³⁰Anchan' tin ulu na Jesús kom u usnal ke Jajá' in ko'ol jun i at'ax ejattaláb.

Nin nána' ani nin kidhábsik na Jesús

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹Ulich tám nin nána' ani nin kidhábsik na Jesús, in abna' ka kantsin an ta Jesús ani jajá'tsik jilk'on eléb. ³²Utsan tám enché' na Jesús k'al xi ta' ti buxutsik wililíl xon ti Jajá' k'wajat:

—Na nána' ani na kidhábsik ta' k'wajat nú' eléb ani ti ayal.

³³Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—¿A exlátsikxe' xita' já' nu nána' ani nu kidhábsik?

³⁴In tela' tám xi ta' ti buxutsik wililíl ani in ulu enché':

—Jeché'tsik ja'ich xi k'wajattsik jelti nu nána' ani jelti nu kidhábsik.

³⁵Pos xita' in t'ajál xowa' in lé' na Dios, jachan' ja'ich nu kidháb, nu ixám ani nu nána'.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an óm inik

(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

4 Jun i k'ij, na Jesús tujejuní ti ok'tsax bin wál an pujal, junkun yán i atiklábtsik xon ti Jajá' k'wajat ani wiliyat. Jaxtám ti balin na Jesús ba jun i tan xi k'wajat ban pujal ani buxkan, an atiklábtsik jilk'on tin wál an pujal. ²In ok'tsitsik tám yán xata', por k'al i junbaxtalábk'i. Tam ti exomich in ok'tsal, in utsa'tsik enché':

³—Ka ach'a'tsik jeché' an junbaxtaláb xi ne'ech tu t'íltsi: Jun i k'ij, kale jun i inik ti búk'ul iyaláb

bin ale. ⁴Tam ti exomich in buk'wal an iyaláb, taltsik kwajlan ban bél, ulich an ch'ichintsik ani in k'apu.

⁵Taltsik an iyaláb, kwajlan ban t'ujublom xon ti yab lej owtsik an lukuk ani jik'at ti ixk'an. ⁶Por tam ti yajbé an k'ak'al, bat'ey ani kom yab owtsik tin ko'ol nin ibíl, wayey.

⁷Taltsik an iyaláb kwajlan ban k'ídhlom, pakey an k'ídhtsik ani in paxk'iy an t'ayabláb ani yab xata' in kó'oy. ⁸Por taltsik an iyaláb kwajlan xon ti alwa' an chabál, ixk'an, pakey ani labey t'ajat. Taltsik, k'al jún tokot an iyaláb xi t'ayan, in kó'oy jun inik láju itsixlek; taltsik, ox inik ani taltsik, bo' inik.

⁹In utsa'tsik tám enché' xi ta' ti k'wajattsik:

—Xita' in ko'ol nin och'oxtal alwa', kin exbay xowa' u ulal.

Xant'ók'i tu ok'tsax na Jesús k'al i junbaxtalábk'i

(Mt. 13:10-17; Lk. 8:9-10)

¹⁰Tayíl, tam ti jilk'onich kwetém na Jesús, konyat k'al xi ta' ti k'wajattsik jeye k'unat junax k'al xi lajucháb an exóbaltsik xant'éy in lé' kin ulu jachan' an junbaxtaláb xin ulu. ¹¹Utsantsik enché':

—Tatá'tsik, ti pidhál na Dios ka cho'óbna' xowa' in ko'ol yab tejwa' k'al tin kwenta xan ti Jajá' tu tak'ix. Por xi yabtsik tin belál, tokot u ok'tsaltsik k'al i junbaxtaláb. ¹²Abal anchan', maske in chu'taltsik, por jáyk'i max yab in chu'tal; in ach'átsik, por yab in exbayal. Anchan' yab ne'ech ka uteytsik k'al Naná' abal ku pakwlantsi tin walastalábiltsik.

**Na Jesús in wila' xant'éy in lé' kin
ulu an junbaxtaláb k'al tin kwenta
an óm inik**

(Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³Utsantsik jeye enché':

—¿Yab a exbayaltsik jeché' an junbaxtaláb? Pos max yab a exbayaltsik, ¿jan ti ne'ech ka ejto ka exbaytsik xi más an junbaxtaláb?

¹⁴An inik xu búk'ul iyaláb, in junwal jelti xin t'ilál nin káwintal na Dios. ¹⁵Xowa' u támnal k'al taltsik an atiklábtsik xin ach'ál nin káwintal na Dios, in junwal jelt xan ti támun k'al an iyaláb xi kwajlan ban bél. Tam in ach'ámalich, u utuknáb k'al an lej at'ax ani u t'ajnal kin uk'tsi xowa' in ach'ámal.

¹⁶Xowa' u támnal k'al xi k'e'et an atiklábtsik, in junwal jelt xan ti támun k'al an iyaláb xi kwajlan xon ti yab lej wa'ach an lukuk. In ach'ál nin káwintal na Dios ani in bach'wal k'al i kulbétaláb. ¹⁷Por eb itsíchk'i, jaxtám ti yab u owel an kulbétaláb; pos tam kin tamu jun xata' yajtsik o ka at'antsik abal in bach'úmal nin káwintal na Dios, in jilálsik kin bela'. ¹⁸Xowa' u támnal k'al xi k'e'ettsik, in junwal jelt xan ti támun k'al an iyaláb xi kwajlan ban k'idhlo. In ach'álsik nin káwintal na Dios, ¹⁹por u chalpaxtsik t'ajat k'al xowa' in lé'tsik kin t'aja' ani u k'ambiyábsik k'al an tumín abal in chalpayaltsik ke an tumín u k'ijidhmédhom. In lé'tsik jeye t'ajat kin kó'oy ejtal xowa' wa'ach. Jaxtám, max ja'ich tokot in chalpómtsik ech'ek'i, in uk'tsal nin káwintal na Dios ani yab u t'ajnal ni jun xata' alwa' ba

jajá'tsik. ²⁰Por xowa' u támnal k'al xi k'e'ettsik, in junwal jelt xan ti támun k'al an iyaláb xi kwajlan ban chabál xi alwa'. Tam in ach'álsik nin káwintal na Dios, in bach'wal ani in belálsik k'al yantam in ejattal. Jeché'tsik in junwal jelti an t'ayabláb xi labey t'ajat. Taltsik, k'al jún tokot an iyaláb xi t'ayan, in pidhna' jun inik láju itsixlek, taltsik in pidhna' ox inik itsixlek ani xi taltsik, in pidhna' bo' inik.

**An junbaxtaláb k'al tin kwenta an
tajbaxtaláb**

(Lk. 8:16-18)

²¹Utsantsik jeye enché':

—¿Awxe' u let'k'oyáb jun i tajbaxtaláb abal ka paxk'iyat k'al jun i kajón o abal ka k'wajbá bin ál i waytaláb? ¡Yaba! An tajbaxtaláb u let'k'oyáb ani u k'wajbáb t'ek'at abal ka tajbaxin alwa'. ²²Pos yab wa'ach ni jun xata' chinat xi yab ne'ech ka xalk'á tayíl, nibal wa'ach ni jun xata' yab tejwa' xi yab ne'ech ka cho'óbná. ²³Max a ko'oltsik a och'oxtal alwa', ka exbaytsik xowa' u ulal.

²⁴Utsantsik jeye:

—Ka kó'oytsik i kwenta k'al xowa' exom a ach'ál. Max wé' i chápláb ka t'aja'tsik abal ka exbay, wé' jeye ne'ech ki pidhantsik ka exbay k'al na Dios. Por max yán i chápláb ka t'aja'tsik, yán jeye ne'ech ki pidhantsik ani más t'ajat ne'ech ki pidhan ka exbaytsik k'al na Dios. ²⁵Xin exbayaltsik, ne'ech ka tolmiyat más k'al na Dios abal kin exbay; ani xi yab in lej exbayal, ne'ech ka t'ajan kin uk'tsitsik k'al na Dios xowa' wé' in exbayámal.

**An junbaxtaláb k'al tin
kwenta an iyaláb xu pakel**

²⁶In ulu jeye enché' na Jesús:
—Xan tu tak'ix na Dios in junwal
jelti jun i inik xi k'ale ti óm bin ale.
²⁷Tam ómámadhich, ne'ech tám ka
k'aléch ti wayal ani tam ka tsudhey
ne'ech ka ch'akay. Ani anchank'i,
tsudhél u tajk'anal u wat'el an k'ij.
Lejat an iyaláb u ixk'anal ani u
pubel, por jajá' yab in cho'ób xan
ti. ²⁸An chabál ja'ich nin ixk'andhál
an t'ayabláb ani in pubedhál. Ok'ox
u xeknal, u wixnal ani tayíl u
walim. ²⁹Tam kin bajúch nin yéjnék
an t'ayabláb, an dhabal ne'ech tám
kin junkuntsích an tin walíl abal in
bajúmalich an k'ij ka junkuwat.

**An junbaxtaláb k'al tin kwenta in
itsích an mostasa**

(Mt. 13:31-32; Lk. 13:18-19)

³⁰In óntsi ti káw ani in ulu jeye
enché':
—Ne'ech jeye tu t'iltsitsik k'e'et
ti junbaxtaláb abal tu óltsi xan
tu tak'ix na Dios. ³¹In junwal
jelt in itsích an mostasa. Jeché',
ja'ich an iyaláb xi más ts'itsik xu
t'aynal teché' ti k'ay'lá, ³²por tam
t'ayadhich, u ixk'anal ani u pubel
más ké xi k'e'et an t'ayablábsik.
In kó'yal t'ajat pakdha' in k'we'él,
in kó'yal t'ajat i chalam ani an
ch'ichintsik in t'ajál taja' nin pák'w.

**Xant'ók'i tu ok'tsiox na Jesús k'al i
junbaxtaláb**

(Mt. 13:34-35)

³³Anchan' ti ok'tsintsik an ti
tsubaxtaláb k'al na Jesús. Yán i
junbaxtaláb t'iltsintsik jelti jeché'

abal ka ok'tsintsik xantik'i kin
ejtotsik kin exbay. ³⁴Tokot k'al i
junbaxtalábk'i tin ok'tsalsik, por
nin exóbaliltsik, in wiltsal ejtal
xowa' in lé' kin ulu an junbaxtaláb
tam k'wajatichtsik kwetém.

**Na Jesús in kubdha' ti waw'nal an ik'
ani ti múlák' an ja'**

(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

³⁵Tam ti dhamúch jachan' a k'ítsá,
in utsa' enché' nin exóbaliltsik:
—Wana ku wat'ey jun pak'e' pujal.

³⁶In jila' tám an atiklábtsik xi
ta' ti k'wajat bin wál an pujal
ani k'aletsik k'al an tan xon ti
k'wajat balidh. Tá' jeye ti k'wajat
i atiklábtsik ba k'e'et i tantsik ani
k'ale jeye kin junikna' na Jesús.
³⁷Jun jik'towále ti tujey ti waw'nal
jun i chapik ik' ani in múlák'indha'
an ja'. Ochich an ja' ban tan ke asta
wé'ich t'ajat ka ts'utsich an tan k'al
an ja'. ³⁸Na Jesús k'wajat ti wayal
ba jun i latsik'láb tin kúx an tan.
Bakyat tám k'al nin exóbaliltsik ani
utsan enché':

—iOk'tsiox! ¿Yabxe' a ódhál ti
kwenta max ku lupun?

³⁹Ch'akay tám na Jesús in k'wiya'
an ik' ani in utsa' enché' an pujal:
—iKi chamk'an! iYabich ki k'uchun!

Támk'i ti kublan ti waw'nal an
ik' ani jilk'on chamamadh t'ajat.

⁴⁰Utsan tám enché' an exóbaltsik
k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i ta jik'éltsik ani
jant'ók'i ti yabtsik tin belál?

⁴¹Jik'eytsik t'ajat ani u útsáxtsik
jún ani jún enché':

—¿Jant'om awiltaláb in ko'ol
jeché' an inik abal u axtsinal tam
kin tawna' an ik' ani an pujal?

An inik xi Gadara xi ochadh k'al i
at'ax ejattalábitsik

(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

5 Ulichtsik tám jun pak'e' pujal
ban chabál xin bij Gadara.
²Tam ti na Jesús exomich ti kale
ban tan, ulich jun i inik xi k'wajat
ochadh k'al i at'ax ejattaláb. Jajá'
tál xon tu jolyáb an chemélomtsik
³abal taja'ich u k'wajíl; kom wat'ats
ti olmanékich, yabich u ejtowáb
ka yak'wan, nibal ka wik'an k'al
i pat'ál. ⁴Yantalich wik'tsidh tin
akan ani tin k'ubak k'al i pat'ál, por
táyidh in t'apyal ani in mu'wal an
pat'ál. K'al ni jun xita' tu ejtowáb
ka átá. ⁵Akal i k'ij u xe'chinal
ti dhajnal ban ch'énlom, ban
jólimtaláb ani in ch'ojbédhál tinbá'
k'al i t'ujub. ⁶Tam ti ów chu'tat
na Jesús, ájlách an inik abal kin
utukna' ani tudhlan tin tamét. ⁷Ani
kawidh ti utsan enché' na Jesús:
—Jesús, xi Chakámláb k'al na
Dios xi púlek t'ajat, ¿jant'éy a lé'
k'al naná'? Tu kontsal k'al tin bij na
Dios abal yab ti kin lej wat'pintsi an
ti yajtsiktaláb.
⁸Anchan' tin ulu abal k'wajatich
ti usnal enché' k'al na Jesús:
—iAt'ax ejattaláb, ki kale ba jeché'
an inik!
⁹Konyat tám enché' an at'ax
ejattaláb k'al na Jesús:
—¿Jan ta bij?
Jajá' tók'on enché':
—Naná' u bij Lejión, kom yán
t'ajat tu éb.
¹⁰Pakabédhá t'ajat na Jesús
k'al jún ti éb an at'ax ejattaláb
abal yab ka abantsik píl chabál ti
k'wajíl. ¹¹Kom ta' ti xe'ech taja' utat

ban ch'én yán i olom ti k'apupúl,
¹²pakabédhá na Jesús k'al ejtal an
at'ax ejattalábitsik enché':

—Ti ku walka' ku ochich ban
olomtsik xi nú' xe'ech.

¹³Tok'ontsat tám k'al na Jesús
xowa' in konoytsik, kale tám an
at'ax ejattalábitsik ban inik ani
ochich ban olomtsik. Chab mil xóna'
in yaníl an olomtsik, bololól ti k'ale
adhik ban ch'én, in pet'na' tinbá'
ban pujal ani taja' ti lupuntsik.

¹⁴Ájláchtsik tám an belkol
olomtsik, k'ale ban bitsow ani bin
waltsik an bitsow abal kin t'iltsi
an atiklábtsik xant'éy támun. An
atiklábtsik xu k'wajíl ba jachan'
an bitsow k'aletsik tám kin chu'u
xant'éy támnek. ¹⁵Tam ti ulichtsik
xon ti k'wajat na Jesús, chu'tat
an inik xi teykómtewi'ik k'al an
at'ax ejattalábitsik, buxúlichk'i,
xeketlidhich ani juntam anik'ijich.
Jik'éy an atiklábtsik xi ulich ti
telom. ¹⁶Xin chu'utsik xant'éy
támun k'al an inik xi k'wajaw'i'ik
teykómte k'al an at'ax ejattalábitsik
ani xant'éy jeye támun k'al an
olomtsik, ja'ich k'ál ti t'iltsin an
atiklábtsik xi ulich. ¹⁷Tuvey tám
ti pakabédhá na Jesús k'al an
atiklábtsik abal ka kaléch ba jachan'
an chabál.

¹⁸Tam ti na Jesús exomich
ti ochel ban tan, an inik xi
teykómtewi'ik k'al an at'ax ejattaláb
in pakabédhá' na Jesús abal ka júná
jeye k'al Jajá'. ¹⁹Por na Jesús yab in
le'na', tokot in utsa' enché':

—Ki k'aléch ta k'imá' xon ti k'wajat
na ja'úbitsik, ka t'iltsi ejtal xant'éy
ti t'ajtsámal an Ok'óxláb ani xan ti
kó'ontsámal ti yajnantsixtaláb.

²⁰K'ale an inik ani tujeý t'ám kin t'íltsi an atiklábtsik xu k'wajíl ba xi láju an bitsowtsik xu tak'nal Dekápolis an ti pakdha' labidh labandhaxtaláb xowa' t'ajtsin k'al na Jesús. Tam tin ach'a'tsik xowa' t'íltsin, labantsik t'ajat.

Nin tsidhánil na Jairo ani an mímláb xin taktsi tin k'udhk'úmil na Jesús
(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

²¹Ochich t'ám na Jesús ban tan ani tam ti ulich juní jun pak'e' pujal, yán i atiklábtsik junkun wililíl xon ti k'wajat na Jesús.

²²Ulich jun i inik xin bij ta Jairo xu ok'lek jeye ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. Tam ti chu'tat na Jesús, tudhlan na Jairo tin tamét ²³ani pakabédhá enché':

—Nu tsidhánil exomich ti chemel, jala' ka puntsi an ta k'ubak bin t'u'úl abal ka jeley ani yab ka chemech.

²⁴K'ale t'ám na Jesús k'al na Jairo ani yán k'ale ti juniknax. K'al nin yaníl an atiklábtsik, u nich'ok'nábich t'ajat na Jesús. ²⁵Tá' jeye ti k'wajat jun i mímláb xin kidhbayámalich lajucháb i tamub ti ya'ul k'al i lakúmtaláb ani yab u jelél. ²⁶In wat'námalich t'ajat yajtsik k'al yán i ilálixtsik, in pakúmalich ejtal nin tumínal ti ilálnal, por yab u elábmél; más tokot yaw'láchich. ^{27,28}An mímláb in ach'ámal an pakdha' labidh labandhaxtaláb xin t'ajál na Jesús ani in chalpayal enché': “Max ku ejto ku taktsi tin k'udhk'úmil, ne'ech kin jeley.” Jaxtám ti utey tin yaníl an atiklábtsik xi ta' ti tál, in utukna' na Jesús tin kúx ani in

taktsi tin k'udhk'úmil. ²⁹Támki ti kublan ti ya'ul ani in cho'óbna' abal jeléx. ³⁰Na Jesús in ach'a' abal jeley jun xita' k'al an chápláb xin ko'ol, chaw'k'in ani konoxin enché': —¿Jita' tin taktsi tu k'udhk'úmil?

³¹Utsan t'ám enché' k'al nin exóbaliltsik:

—A telálich pé jé' k'wajat yán i atiklábtsik ti k'ich'k'óm, ani íbél a konyal xita' ti taka'?

³²Por na Jesús in teloloy putál abal kin chu'u xitam já' na takxinék. ³³Utey t'ám an mímláb ani tudhlan tin tamét na Jesús u wipipíl k'al i jík'ib abal in cho'ób xant'éy támnék k'al jajá'. An mímláb in utsa' ejtal na Jesús k'al tin kwenta xowa' in t'ajám. ³⁴Utsan t'ám enché' k'al na Jesús:

—Mímláb, i jeley abal i belmách. Awil ki k'aléx tsububudh a itsích, i jeléx k'al an yaw'lách xa ko'olw'ik.

³⁵Tam ti na Jesús bél k'wajat ti t'ilom, ulich cháb óx i iniktsik xi tál tin k'imá' na Jairo ani utsan enché': —Na tsidhánil chemech, yabich ka t'ojliy an Ok'tsix.

³⁶Na Jesús in ach'a' xowa' ulwat ani in utsa' enché' na Jairo:

—Yab ki k'wajay ta chalpay, ka bela' tokot abal Naná' ne'ech ku ejto tu tolmíy.

³⁷K'ale t'ám na Jesús k'al na Jairo ani tokot in walka' ka junikná k'al na Pedro, na Jakobo ani na Juan, nin kidháb na Jakobo. ³⁸Tam ti ulich bin k'imá' jachan' an inik xu ok'lek ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, in ach'a' abal k'íbalich t'ajat an uk'il ani an dhajal abal chemech an tsidhan. ³⁹Ochich t'ám na Jesús ban altá ani in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i ta uk'naltsik ani ta dhajnaltsik? An tsidhan yab chemnek, u wayalk'i ti k'wajat.

⁴⁰Jajá'tsik in labídhna'k'i tokot na Jesús. Utsantsik tám k'al na Jesús abal ka kale ejtal eléb, ochich ban altá xon ti k'wajat an tsidhan junkímte k'al an táta'láb, an nána'láb ani xi k'alnek an ti junkiltsik. ⁴¹In téynantsi tám tin k'ubak an tsidhan ani káwin arameo enché':

—Talita, kumi. Ti tének káw, in lé' kin ulu: Tsidhan, ki ch'akay.

⁴²Támk'i ti ch'akay ani beley jachan' an tsidhan xin ko'ol lajucháb i tamub ani ejtaltsik xin chu'u jeché', labantsik t'ajat. ⁴³Por utsantsik t'ajat k'al na Jesús abal yab xita' kin t'iltsi xowa' in t'aja' ani utsan kin pidha' ti k'apul an tsidhan.

Tam ti na Jesús k'wajat ban bitsow xi Nasaret

(Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

6 Kale tám taja' na Jesús junkímte k'al nin exóbaliltsik ani k'ale ban bitsow xon ti pubenek. ²Tam tin bajúch nin k'ítsájl an koyóxnich, k'ale ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani k'wajay ti ok'tsix. K'al yán i atiklábtsik ti axtsin xowa' in ulu ani labantsik t'ajat. U útsáxtsik jún ani jún enché':

—¿Jón' ti k'alnek kin exóbna' jeché' xowa' in ok'tsixnál?

In ulutsik jeye:

¿Jant'om wit'omtaláb xi jeché' pidhnék ani jan tin t'ajál an labidh labandhaxtalábtsik?

³In ulutsik jeye enché':

¿Yabxe' ja'ich an dhakúm, nin chakámil na María, nin kidháb na Jakobo, na José, na Judas ani na Simón? ¿Yabxe' teché' jeye u k'wajíl nin ixámtsik?

Jaxtám tu pojkáw ani yab u beltsinal xowa' in ok'tsixnál. ⁴Por utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Putálk'i tu k'ak'náb jun i t'iltsix, tokotk'i bin chabánil, k'al nin kidhtaltsik ani k'al xu k'wajíltsik bin k'imá' ti yab u k'ak'náb.

⁵Ja'ich k'al jeché' tin kwenta ti yab in ejto na Jesús kin t'aja' ni jun i labidh labandhaxtaláb taja' bin bitsówil. Tokot in k'wajba' nin k'ubak bin éb in ók' cháb óx i ya'ultsik ani in jeldha'. ⁶Laban t'ajat na Jesús abal yab beltsin k'al jajá'tsik. Kale tám taja', k'ale kin loniy an kwentsaltsik xi taja' utat ani in ok'tsitsik.

Na Jesús in aba' ti t'iltsix nin exóbaliltsik

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

^{7,8}In junku tám xi lajucháb an exóbaltsik ani in pidha' ti awiltaláb kin káldhantsi ti at'ax ejattaláb xita' k'wajat teykómte k'ál. In aba' chabtsik ti chabtsik abal kin t'aja' xowa' utsan, por tam ti yabél k'alneksik, utsantsik abal yab kin júna' xata' abal an bél; yab kin júna' i morrál, nibal i k'apné, nibal i tumín, tokot kin júna' jun in kwayab. ⁹Utsantsik ke tokot kin júna' nin pajab xin pajbím ani nin k'udhk'úmil xin k'wajbím, yab kin júna'tsik cháb. ¹⁰Utsantsik jeye enché':

—Xowa'kich an k'imádh xon ti ki bach'wat, ki k'wajay taja' asta kin

bajaw xowk'i ne'ech ki kale ba jachan' an bitsow. ¹¹Max ki ulich ba jun i bitsow xon ti yab ki bach'wat ani yab ti ki axtsitsik, ki kale, ka tiniy an pojodh xi palenek ba na akan jelti jun i exól abal kin cho'óbnatsik ke yab alwa' xan ti t'ajtsitsik ani ki k'aletsik tám píl bitsow. Tsubax tu utsálsik, ke tam kin bajaw xowk'i ne'ech an lújudhaxtaláb, an atiklábsik xi yab ti bach'u xu k'wajílsik ba jachan' an bitsow, más ja' púlek an yajtsiktaláb ne'ech kin bach'u ké an yajtsiktaláb xi ne'ech kin bach'u an atiklábsik xi k'wajinek Sodoma ani xi Gomorra.

¹²Kale tám nin exóbaliltsik an ti t'ílsix ani in utsál an atiklábsik abal kin jila'ichtsik ti walablom ani ka utéchtsik ba na Dios. ¹³Yán t'ajat xin káldhantsitsik ti at'ax ejattaláb xi k'wajattsik teykómte k'ál. Yán jeye i ya'ultsik in majuy k'al i aséyte ani jeley.

Tam ti chemdhá na Juan xu Pujax

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴An pulek tak'ix Erodos in ach'a' xowa' in t'ajál na Jesús kom putálk'i tu t'ílnal ejtal xowa' in t'ajál. Jaxtám tin ulu enché':

—Jeché' ja'ich xóna' na Juan xu Pujax, xi chemdhá ani xo' ejnekich ti ít; jaxtám tin ko'ol an awitaláb abal kin t'aja' an labidh labandhaxtalábsik.

¹⁵Xi k'e'ettsik in ulal enché':

—Ja'ich an t'ílsix xin bij Elías.

Taltsik in ulal:

—Ja'ich jun i t'ílsix jelti an weje' t'ílsixtsik.

¹⁶Tam ti na Erodos in ach'a' xowa' in ulal an atiklábsik, in ulu tám enché':

—Jeché' ja'ich na Juan xu Pujax, xi naná' u abna' ka kotsin tin ók' ani xo' ejnekich ti ít.

¹⁷Xowa' támnék ja'ich jeché': na Erodos in abnámal ka balyat ban wik'axte' na Juan xu Pujax wik'adh k'al i pat'ál k'al tin kwentak'i na Erodías. Jeché' na Erodías, k'wajat tomkidh k'al na Felipe, nin kidháb na Erodos, por na Erodos junkun k'al jeché' an mímláb ani in t'aja' tin tomtal. ¹⁸Jaxtám ti utsan enché' na Erodos k'al na Juan:

—Yab t'ajat alwa' abal a t'ajámal ta tomtal na atmúl.

¹⁹Na Erodías in at'ál t'ajat na Juan ani in lé' kin chemdha', por yab in ejtowel ²⁰abal na Erodos in cho'ób alwa' ke na Juan, ja'ich jun i lujat inik ani t'okat, jaxtám tin jik'nál. Jaxtám ti yab in walkál ka chemdhá na Juan k'al na Erodías. Maske na Erodos yab in lej exbantsal alwa' xowa' in ulal na Juan, u jilk'onál t'ajat ti chalpax tam in axtsal an tin tak'ixtal k'al yantam i kulbétaláb.

²¹Por na Erodías in ela' an k'ij abal ka chemdhá na Juan, tam ti na Erodos in ajíbna' nin tamúbil ani t'ajtsin jun i pulek k'apúxnich an pakdha' awitaláb, an pakdha' ok'lek soldadotsik ani ejtal an ultaláb t'ójodhtsik xi Galilea. ²²Tam ti exomich an k'apúch, ochich nin tsidhánil na Erodías ani bixmách. Na Erodos ani ejtal xi kanidhtsik, wat'ats tin kulbetna' xan ti bixmách an tsidhan, jaxtám na Erodos tin utsa' enché' an tsidhan:

—Ti kin kontsi xowa' ka le'na' ani ne'ech tu pidha'.

²³Ani in utsa' lej tsubax enché':

—Ne'ech tu pidha' xowa' ti kin kontsi, maske ti kin kontsi asta junax ch'ejel an chabál xu tak'yal.

²⁴K'ale tám an tsidhan kin konoy nin nána' ani in utsa' enché':

—¿Jant'éy ku kontsi?

Utsan enché' k'al nin nána':

—Ka kontsi tin ók' na Juan xu Pujax.

²⁵Witsiy tám dhubatk'i an tsidhan xon ti k'wajat an pulek tak'ix ani in utsa' enché':

—U lé' ti kin pidha' xo'ich balidh ba jun i talab nin ók' na Juan xu Pujax.

²⁶An pulek tak'ix wat'ats ti t'e'pin tam tin ach'a' xowa' kontsin, por kom yab in le'na' ka jilk'on tidhetál tin tamét an ajíblomsik, ko'ol in t'aja' xowa' kontsin. ²⁷An pulek tak'ix in aba' jun i soldado abal ka tsi'dhantsat támk'i tin ók' na Juan. K'ale tám jachan' an soldado ban wik'axte' ani in kotsi tin ók' na Juan. ²⁸Tsi'dhantsat tám ba jun i talab, pidhan an tsidhan ani an tsidhan in júntsi nin nána'.

²⁹Tam ti nin exóbaliltsik na Juan in cho'óbna' xant'éy in tamúmal na Juan, k'ale kin dhaytsi tin putálil nin t'u'úl ani in júna'ichtsik tám abal kin jolliy.

Na Jesús in k'apundha' bo' mil i iniktsik

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰Más tayíl, witsiy an abatwáletsik xon ti k'wajat na Jesús ani in t'íltsitsik xowa' in t'ajámaltsik ani xowa' in ok'tsixonámal. ³¹Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Wana xon ti yab xita' u k'wajíl abal ki ejto jun wé' tu koyol.

Anchan' ti utsantsik abal yán an atiklábtsik xu ulel ani xu k'alel ani nibalich u jolk'analtsik ti k'apul.

³²Balintsik tám ba jun i tan ani k'ale xon ti yab xita' u k'wajíl abal kin ejtotsik ka k'wajay kwetém.

³³Por k'al yán ti chu'tat tam ti k'aléchtsik ani exlá na Jesús abal ta' jeye ti ne'ech. Jaxtám an atiklábtsik xi tál ba putálk'i an bitsowtsik, adhik ti k'ale xon ti ne'ech ka ulich na Jesús k'al nin exóbaliltsik ani ok'oxtsik ti ulich. ³⁴Tam ti na Jesús kale ban tan, yánich t'ajat an atiklábtsik ta' ti k'wajat taja'. In kó'ontsi t'ajat ti yajnantsixtaláb abal k'wajattsik jelti borrego xi yab in ko'ol xita' k'ál ti ka beletná. Ani yán xata' ok'tsintsik k'al na Jesús. ³⁵Tam ti wákléch, utey nin exóbaliltsik ani utsan enché' na Jesús:

—Exomich ti dhamul ani teché' yab xita' u k'wajíl. ³⁶Ka aba' an atiklábtsik ban atátsik ani ban kwentsaltsik xi teché' utat abal kin ch'a'ay xant'éy kin k'apu, pos teché' yab xata' wa'ach xant'éy kin k'apu.

³⁷Por tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Ka pidha' tatá'tsik ti k'apul.

An exóbaltsik tók'on enché':

—Yab ne'ech ki ejto, pos ne'ech ki yéntsi cháb i bo' inik i denariotsik abal ki ch'ay'tsi ti k'apnéel ejtal jeché' an atiklábtsik.

³⁸Konyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jáy i pan a ko'oltsik? Ki k'ale ka chu'u.

K'aletsik tám kin chu'u ani tam ti witsiy in utsa' enché' na Jesús:

—I ko'ol bó' i pan ani cháb i to'ol.

³⁹Na Jesús in aba' nin exóbaliltsik abal kin utsa' an atiklábtsik ka buxkan kwene' ti kwene' ban yax tóm, ⁴⁰ani buxkantsik tám ti kwene'tsik. Taltsik an kwene' ti bo' inik, an xi k'e'et an kwene' ti chab inik láju. ⁴¹In bach'u tám na Jesús xi bó' an pan ani xi cháb an to'ol, in tela' walk'i' ani in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios. Tam tin t'ajámich jeché', in peja' an pan ani in pidha'ich tám nin exóbaliltsik abal kin pidha' an atiklábtsik. Anchan' jeye tin t'aja' k'al xi cháb an to'ol. ⁴²Ejtaltsik k'apúch asta ajwé ⁴³ani bél junkuwat lajucháb i éx ts'utsutsik k'al an pejadh pan ani an pejadh to'ol xi jilk'onich. ⁴⁴Nin yaníl xi k'apúchtsik, bo' mil i iniktsik.

Na Jesús beley bin ebtsik an ja'

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵Tayíl, na Jesús in aba' nin exóbaliltsik ka balin ban tan ani ka okxin ka k'ale jun pak'e' pujal ban bitsow Betsayda, lejat Jajá' in abál an atiklábtsik ka k'aléch tin k'imá'. ⁴⁶Tam tin tala' abámich ka k'aletsik, k'adhiy ba jun i ch'én ti ól. ⁴⁷Tam ti akléch, an tan k'wajatich junax ch'ejel an pujal ani na Jesús jilk'onék kwetém ban chabál. ⁴⁸Na Jesús in chu'u nin exóbaliltsik ti xaltsix k'al yán i chápláb abal u nixk'ábsik k'al an chapik ik' ani jaxtám ti yab in ejtowaaltsik kin beldha' an tan. Tam ti dhajaw akalich, na Jesús beley bin éb an ja' asta xon talat ti k'wajattsik ani

wala' ka jek'wattsik. ⁴⁹Por tam ti chu'tat ti belal bin éb an ja', an exóbaltsik in chalpay max i labax ani dhájantsik. ⁵⁰K'al ejtal ti chu'tat ani jik'eytsik t'ajat. Por Jajá' in utsa'tsik enché':

—iKa likedha'tsik tabá! Naná', yab ki jik'eytsik.

⁵¹Ochichich tám na Jesús ban tan xon ti k'wajattsik ani tsubél ti kublan ti waw'nal an ik'. Nin exóbaliltsik laban t'ajat ani u jik'éltsik ⁵²abal yabél in exbayámaltsik xant'éy in lé' kin ulu tam tin yanedha' an pan, pos yabtsik t'ajat in ejtawal kin exbay.

Na Jesús in jeldha' i ya'ultsik ban chabál xi Jenesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³Tam tin wat'na'ichtsik an pujal, ulich ban chabál xin bij Jenesaret ani taja' tin wik'a' an tan tin wál an pujal. ⁵⁴Tokot ti kaletsik ban tan, dhubatk'i ti exlá na Jesús. ⁵⁵An atiklábtsik xu k'wajíl ba jachan' an chabál, adhiiktsik ti k'ale túk'i túk'i abal kin ik'i' an ya'ultsik kwachat ban chayte' ani kin júna' asta xon ti kin ach'a' xe'ech na Jesús. ⁵⁶Xontik'i ka ochich ban ts'itsik bitsow, ban pakdha' bitsow o ban kwentsaltsik, u pakabédháb abal kin walka' ka taktsin tin waltsik nin k'udhk'úmil k'al an ya'ultsik. Ejtaltsik xita' k'ál tu taknal, u jelél.

Xowa' k'ál tu ch'ó'nal ni ejattal

(Mt. 15:1-20)

7 Utukná tám na Jesús k'al an fariseotsik ani k'al cháb óx i ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés

xi táltsik Jerusalén. ²Jajá'tsik in chu'u ke taltsik nin exóbalil na Jesús u k'apul yab t'akadh nin k'ubak, jaxtám ti kawyattsik abal yab in t'aka'tsik nin k'ubak xan ti yejat kin t'aja'. ³(Pos an fariseotsik ani ejtal xi más an judíotsik, in wewkómtsal tin tak'ixtal nin weje' pakéililtsik, yabtsik u k'apul max yab kin t'aka' ok'ox nin k'ubak yáníl. ⁴Tam ka witsiytsik ti ch'a'um, max yabtsik in t'akám nin k'ubak xan ti yejat kin t'aja', yabtsik u k'apul ani yán más xata' xowa' in ujnámalsik in t'ajál. Aníl jeye, in t'akálsik an balixtaláb, an pat'ál balixtaláb ani an koytaláb xon tu jedhkanal tam u k'apul.)

⁵Konyat tám enché' na Jesús k'al an fariseotsik ani k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios:

—¿Jant'ók'i na exóbaliltsik ti yab in óntsal kin wéwnantsi tin tak'ixtal ni weje' pakéililtsik abal u k'apulsik yab t'akadh nin k'ubak?

⁶Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—iK'ambixtsik! Tsubax t'ajat tin ulu an t'iltisx Isaías k'al tatá'tsik ta kwenta, tam tin dhutsa' enché':

Jeché' an atiklábsik k'al in
wi'k'i tin k'ak'nál,
por nin ejattal ów t'ajat ti
k'wajat k'al Naná'!

⁷Yab xata' in jalbíl xan tin
k'ak'náltsik,
pos tokot in ok'tsixnálsik in
tak'ixtal i iniktsik.

⁸Tatá'tsik yab a t'ajál ti k'ij nin tak'ixtal na Dios abal tokot a wéwnál xowa' in t'ajál an iniktsik. A t'akálsik an balixtaláb xa éynálsik ka uxna' ani yán más xata' a t'ajálsik jelti jeché'.

⁹In óntsi ti káw na Jesús ani in utsa'tsik jeye enché':

—Yab a t'ajálsik ti k'ij nin tak'ixtal na Dios abal a óntsaltsik tokot ka wéwna'tsik xowa' in t'ajál an iniktsik. ¹⁰Pos na Moisés in ulu enché': “Ka k'ak'na' na táta' ani na nána’”, ani “Xita' kin odhbijiy nin táta' o nin nána', yejat ka chemdhá.”

¹¹Por tatá'tsik a ulal ke jun xita' awil kin utsa' enché' nin táta' o nin nána': “Yabich ne'ech ku ejto tu tolmíy, pos ejtal xowa' u ko'ol u pikbantsámalich a Dios.” ¹²Ani max jun xita' kin utsa' anchan' nin pakéililtsik, a ulaltsik ke yabich tám yejat kin tolmíy. ¹³Anchan', a t'ajálichtsik jelti max yab xata' in jalbíl nin tak'ixtal na Dios abal tokot a t'ajálsik xowa' i jiltsinék k'al na weje' pakéililtsik. Ja'ich tokot a ok'tsixnál ka t'ajan ani jeché' yab in tak'ixtal a Dios. Ani yán más xata' a t'ajál jelti jeché'.

¹⁴In kaniy tám juní na Jesús ka utey an atiklábsik ani in utsa'tsik enché':

—Ka ach'a'tsik alwa' xowa' ne'ech tu utsa' ani ka exbaytsik. ¹⁵An inik yab u ch'ó'nal nin itsích k'al xowa' in k'apal, u ch'ó'nal k'al xowa' yab alwa' in chalpayal tin itsích ani kin t'aja'. ¹⁶Max a ko'oltsik na och'oxtal alwa', ka exbaytsik xowa' u ulal.

¹⁷Tayíl, tam ti na Jesús in jila'ich an atiklábsik ani ochich ban atá, utsan tám k'al nin exóbaliltsik kin wila' an junbaxtaláb xin ulu.

¹⁸Utsantsik enché':

—¿Yabxe' teye a exbayámalsik? ¿Yabxe' a cho'óbsik ke ni jun xita' yab u ch'ó'nal nin itsích k'al xowa' in k'apal? ¹⁹An k'apné' yab u ochel

bin itsích an inik, u k'alel bin tsukul ani tayíl ne'ech kin wak'la' alte'.

Anchan' tin ulu na Jesús abal kin xalk'a' ke xowa'kich an k'apné! yab tu ch'o'tsal an ti itsích. ²⁰In ulu jeye enché':

—U ch'ó'nal nin itsích an inik k'al xowa' in chalpayal yab alwa' ani kin t'aja'. ²¹Pos xowa' k'wajat alk'idh bin itsích an iniktsik, ja'ich k'ál tu t'ajnal kin k'ó'oy an at'ax chalab. K'al jachan' an at'ax chalab, k'ál tu t'ajnal ka junkun k'al xi yab in tomtal. Wa'ach jeye xi yab u tomkinal, u ani' junkunalk'i. Wa'ach xu chemdhax, ²²xu kwé!, xi ch'e'ne!, xin t'ajtsal ti at'axtaláb xi k'e'et, xu k'ambix, xin jilál tinbá! ka óxná k'al xowa'kich i at'axtaláb, xin telál k'al i chákub xowa' in ko'ol k'e'et, xu t'ilom yab exbadh, xin t'ek'ál tinbá! ani xi yab lujat in chalab. ²³Ejtal jeché' xowa' yab alwa', u tujél bin itsích an iniktsik ani tam kin t'aja', u jilk'onalich tám ch'o'odh nin itsích k'al an walastaláb.

Belan na Jesús k'al jun i mímláb xi yab u israelita

(Mt. 15:21-28)

²⁴Kale tám taja' na Jesús ani k'ale ban chabál xi Tiro ani Sidón. Tam ti ulich taja', ochich ba jun i atá abal yab in lé! ka cho'óbná max taja' ti k'wajat, por yab in ejto ka chink'on. ²⁵Abal jun i mímláb xin ko'ol jun in tsidhánil ochadh k'al i at'ax ejattaláb in cho'óbná ke ta' ti k'wajat taja', tsích ani tudhlan tin tamét na Jesús. ²⁶Jeché' an mímláb yab u israelita, jajá! Sirofenisia in chabánil. Pakabédhá na Jesús k'al

an mímláb abal ka káldhantsat an ti at'ax ejattaláb xi k'ál ti ochadh nin tsidhánil. ²⁷Por utsan enché' k'al na Jesús:

—Ka walka' ok'ox ka k'apúch an chakamtsik, pos yab alwa' ki k'ántsi ti k'apné! an chakamtsik ani ki pidha' an pik'o'tsik.

²⁸Tók'on enché' an mímláb:

—Ajátik, tsubax xowa' a ulal. Xi tál píl bitsow jelti naná! u usnal k'al tatá'tsik abal i junwal jelti an pik'o', por asta an pik'o'tsik xi k'wajat tin ál an mesa, in k'apal xowa' u kwajlanal mu'ax tam exom ti k'apul an chakamtsik.

²⁹Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Alwa' t'ajat xan ta tók'on; jaxtám, awil ki k'aléch, pos an at'ax ejattaláb kalnekich ba na tsidhánil.

³⁰Tam ti an mímláb witsiy tin k'imá!, in ela' nin tsidhánil kwachá!k'ijich bin waytal abal an at'ax ejattaláb, kalnekich.

Na Jesús in jeldha' jun i inik xi yab u och'ox ani yab t'okat u káw

³¹Kale na Jesús ban bitsow xi Tiro, wat'ey Sidón, bin chabániltsik jeye xi láju an bitsowtsik xin bij Dekápolis ani ulich ban pujal xi Galilea.

³²Uldhantsat taja' jun i inik xi yab u och'ox ani yab in ejtawal ti káw alwa' ani pakabédhá kin k'wajba' nin k'ubak ban inik. ³³Na Jesús in júna' pílki' xon ti yab wa'ach an atiklábtsik ani in xapsi tin ts'útsbixtal bin xuchuntsik, in tubkay nin k'ubak ani in takti k'ál tin lek'áb. ³⁴In tela' tám walk'i!, dhutsutsun asta tin itsích ani in utsa' enché' an inik:

—iEfa! —Jeché' an káw in lé! kin ulu: iKi jak'pin!

³⁵Támk'i jachan' ti och'xin an inik ani in ejtóch ti káw alwa'.

³⁶Utsantsik k'al na Jesús abal yab kin t'íltsi ni jun xita' xowa' in t'aja', por yabtsik in t'aja' ti k'ij, más tokot in t'iláltsik. ³⁷Xin ach'áltsik, u labnaltsik t'ajat ani in ulaltsik enché':

—Ejtal xowa' in t'ajál, alwa' t'ajat; asta xi yab u och'ox in och'xindhál ani an mó'tsik in káwindhál.

Na Jesús in k'apundha' che' mil i iniktsik

(Mt. 15:32-39)

8 Tam ti jachan' i k'ij, junkunék yán i atiklábtsik ani tam ti yabich in ko'oltsik xata' kin k'apu, na Jesús in kaniy ka utey nin exóbaliltsik ani in utsa'tsik enché':

²—U yajnantsal t'ajat jeché' an atiklábtsik abal k'wajinekich óx a k'ítsá k'al Naná' ani xo' yabich in ko'ol xata' kin k'aputsik. ³Max ku aba'ich ka k'aletsik tin k'imá' anchan' yab k'apúmadh, ne'ech ka palmétsik ti bél k'al an k'a'ínab abal taltsik owdha' t'ajat ti tál.

⁴Tók'oyat enché' k'al nin exóbaliltsik:

—¿Por jón' ti ne'ech ki ela' an k'apné' abal ki k'apundha' teché' xon ti yab xita' u k'wajíl?

⁵Konyattsik tám k'al na Jesús:

—¿Jáy i pan a ko'oltsik?

Jajá'tsik tók'on enché':

—Búk.

⁶Utsan tám an atiklábtsik k'al na Jesús ka buxkan chabál. Na Jesús in bach'u tám xi búk an pan, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios, in peja' ani in pidha' nin exóbaliltsik abal kin pidha' an atiklábtsik. ⁷Tá'

jeye tin ko'ol cháb óx i ts'itsik to'ol ani aníl'k'i jeye tin t'aja' jelt xan tin t'aja' k'al an pan, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios ani in pidha' nin exóbaliltsik abal kin pidha' an atiklábtsik. ⁸Ejtal k'apúchtsik asta ajwé. Tayíl, nin exóbaliltsik in ts'utsiy búk i t'oknal k'al in pejmats an k'apné' xi jilk'on. ⁹Wé'ich xóna' che' mil i atiklábtsik xi k'apúch. Tayíl abanichtsik tám k'al na Jesús abal ka k'alé'ch. ¹⁰Balin tám na Jesús ban tan k'al nin exóbaliltsik ani k'ale ban chabál xin bij Dalmanuta.

An fariseotsik in konyal jun i labidh labandhaxtaláb abal ti exól

(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

¹¹Ulich tám an fariseotsik ani in tuju ti káwlíx k'al na Jesús. Ani abal ka taktamiyat na Jesús, u kotsinal kin t'aja' jun i labidh labandhaxtaláb abal kin xalk'a' ke tsubax lejtal k'al a Dios ti abadh. ¹²Dhutsutsun tám na Jesús tin ejattal k'al yantam i t'e'pintaláb ani in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i tin kotsaltsik ku t'aja' i labidh labandhaxtaláb? Tsubax tu utsá'lsik, ke ni jun i labidh labandhaxtaláb yab ne'ech ku t'aja' ta tamé'ttsik.

¹³In jilona'tsik tám taja', balin ban tan ani wat'ey k'al nin exóbaliltsik jun pak'e' pujal.

Nin ok'tsixtal an fariseotsik xin junwal jelti an jilbédhaxtaláb k'oye

(Mt. 16:5-12)

¹⁴Nin exóbaliltsik na Jesús yab in chalpay kin júna'tsik i pan, jún tokot i pan ta' tin ko'oltsik ban tan.

15Tak'yattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Ka kó'oytsik i kwenta k'al nin ok'tsixtal an fariseotsik ani k'al nin ok'tsixtal na Erodes xin junwal jelti an jilbédhaxtaláb k'oye.

16Tujey tám an exóbaltsik ti útsáx jún ani jún enché':

—¿Awxe' tu utsál jeché' abal yab i tsi'dha' an pan?

17Na Jesús in cho'óbná' xant'éy in ulaltsik, jaxtám tin utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i ta k'wajat ta útsáxtsik ke yab a tsi'dhám i pan? ¿Yabxe' t'ajat a exbayaltsik? ¿Bélxe' t'ajat t'ojláb ka exbaytsik? **18**A ko'oltsik a wal ani a och'oxtal, ipor jáyk'i max yabtsik i chu'ux nibal i och'ox! ¿Yabxe' a t'ílómtsik? **19**Tam tu peja' xi bó' an pan abal xi bó' mil an atiklábtsik, ¿jáy i éx a ts'utsiytsik k'al xi jilk'on?

Tók'ontsik enché':

—Lajucháb.

20Utsantsik jeye enché':

—Ani tam tu mu'u jeye xi búk an pan abal xi che' mil an atiklábtsik, ¿jáy i t'oknaltsik a ts'utsiy k'al xi jilk'on?

Tók'ontsik enché':

—Búk.

21Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Yabxe' bél a exbayaltsik?

Na Jesús in jeldha' jun i jok'ol ban bitsow xi Betsayda

22Tayíl, ulichtsik ban bitsow xi Betsayda, tsi'dhantsat na Jesús jun i jok'ol k'al cháb óx i atiklábtsik ani pakabédhá kin taka' jachán' an jok'ol abal ka chu'xin. **23**In lot'ók'na' tám an jok'ol ani in káldha' ban

kwentsal. In ijlintsi tin wal an jok'ol, in k'wajbantsi tin k'ubak bin éb nin wal an jok'ol ani in konoy max in chu'talich xata'. **24**An jok'ol chu'xinich tám ani in ulu enché':

—U chu'tal an iniktsik, por jáyk'i i te', por u belaltsik.

25In k'wajba' tám juní na Jesús nin k'ubak bin éb in wal an jok'ol, chu'xinich tám alwa' an inik ani jelnek alwa' ti jilk'on. Ejtalich tám in chu'tal alwa'. **26**Abanich tám tin k'imá' k'al na Jesús ani utsan enché':

—Yab ki ochich ban kwentsal, nibal xita' ka óltsi xi taja'tsik xant'éy tu t'ajtsi.

Na Pedro in ulu ke na Jesús ja'ich an Kristo

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

27Tayíl, k'ale na Jesús k'al nin exóbaliltsik ban kwentsaltsik xi k'wajat wililíl Sesarea, an bitsow xu tak'nal Filipino. Tam ti ne'echtsik ti bél, in konoy enché' nin exóbaliltsik:

—K'al an atiklábtsik, ¿jita' pé tin usnal ke Naná' neye?

28Jajá'tsik tók'on enché':

—Taltsik in ulal ke Tatá' i Juan xu Pujax, taltsik in ulal ke i Elías xi xe'chinék ti t'íltsix ti weje' ani xi k'e'ettsik in ulal ke Tatá' ja'ich jun ti éb xi k'e'et an t'íltsixtsik.

29Konyattsik tám juní enché' k'al na Jesús:

—Ani tatá'tsik, ¿jita' ta ulaltsik ke Naná' neye?

Tók'oyat k'al na Pedro ani utsan enché':

—Tatá' i Kristo, xi takudh k'al na Dios abal ta tak'ix.

³⁰Por utsantsik k'al na Jesús abal yab kin t'ílsitsik jeché' ni jun xita'.

Na Jesús in ulu abal ne'ech ka chemdhá

(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹Tujey tám ti óltsinaltsik k'al na Jesús xant'éy ne'ech kin tamu Jajá'. Utsantsik enché':

—Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech ku wat'na' yán xata' yajtsik. Ne'ech kin pojká k'al an pakhda' t'ójodh, k'al an ok'lek pále'tsik ani k'al an ok'tsixsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Ne'ech kin chemdhá, por tin óxláb a k'ítsá ne'ech kin ejech ti ít.

³²Ejtal jeché' tajax t'ajat ti utsantsik, jaxtám na Pedro tin júna' pílki na Jesús ani in k'wiya' abal k'wajat in chalpayal ke anchan' ne'ech ka t'ajtsin. ³³Por na Jesús chaw'k'in kin tela' xi más an exóbaltsik ani in k'wiya' na Pedro enché':

—iKi wixk'in teché' lej at'ax! Tatá' yab a chalpayal xan ti na Dios tin chalpayal, tokot a chalpayal xan tin chalpayal an iniktsik.

³⁴In kaniysik tám na Jesús ka utey an atiklábtsik ani nin exóbalítsik ani in utsa'tsik enché':

—Max jun xita' in lé' ti kin wéwna', yab kin ajay tinbá' ani yab kin ódha' ti kwenta maske ka chemdhá. ³⁵Pos max jun xita' in lé' kin lo'o nin xe'chintal, ne'ech kin k'íbdha', por xita' kin jila' tinbá' ka chemdhá k'al Naná'k'i tu kwenta ani k'al tin kwenta an alwa' t'ilab, ne'ech kin lo'o. ³⁶¿Jant'ó ti alwa' abal jun xita', max kin bajaw kin

kó'oy ejtal xowa' wa'ach ban k'ay'lá ani kin k'íbdha' nin ejattal ban k'íbeltaláb? ³⁷O ¿jant'éy ne'ech kin ejto kin pidhna' an inik abal kin lo'o nin ejattal? ³⁸Max jun xita' kin tidhena' tin t'ila' ani kin tidhena' jeye kin t'ila' nu ok'tsixtal tin tamét an atiklábtsik xi at'ax ani u walablom xi xo' wa'ach, tám, Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech neye kin tidhebé k'al jajá' tam kin witsiy k'al ejtal in pulek labidh t'okát nu Táta' ani in junkímte k'al an t'okát abatwáletsik.

9 Utsantsik jeye enché' k'al na Jesús:

—Tsubax tu utsátsik ke taltsik xi xo' teché' i k'wajat, yab ne'ech ki chemech asta ka chu'utsik ti tak'ix na Dios k'al ejtal nin cháp.

Tam ti na Jesús in jalk'uy tinbá'

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

²Akak a k'ítsá más tayíl, na Jesús junax k'al na Pedro, na Jakobo ani na Juan, k'adhiysik ba jun i t'ek'at ch'én. Tam ti taja'ich ti k'wajattsik, na Jesús in jalk'uy tinbá'. ³Nin k'udhk'úmil ch'axk'in ani dhakni'bé t'ajat jelti an chám; dhakni'bé t'ajat, ke ni jun i pak'wtsix xi teché' ti k'ay'lá yab ne'ech kin ejto kin dhakni'bédha' jelt xan ti dhakni'bé nin k'udhk'úmil na Jesús. ⁴An exóbaltsik in chu'u jeye na Elías ani na Moisés ti t'ilolól k'al na Jesús. ⁵Utsan tám enché' na Jesús k'al na Pedro:

—Ok'tsix, ialwa' t'ajat abal teché' u k'wajat! Ne'ech ki t'aja' óx i padhel, jún abal Tatá', jún abal na Moisés ani jún abal na Elías.

⁶Anchan' ti k'wajat ti káw abal jajá' ani nin kidhtaltsik jik'enektsik

t'ajat ani na Pedro yab in cho'ób xant'éy k'wajat in ulal. ⁷Cha'kan tám jun i tokow xon ti jajá'tsik k'wajat ani dhab'yattsik, ach'atmé jun i káwintaláb ban tokow ani xu káw, in ulu enché':

—Jeché' ja'ich nu Chakámil xu k'anidhál t'ajat, ka exbantsitsik xowa' Jajá' in ulal.

⁸Támk'i, tam tin tela'tsik wililíl, yab xita' más in chu'u, tokot kwetém na Jesús.

⁹Tam ti exomichtsik ti pa'íl ban ch'én, utsantsik k'al na Jesús abal yab xita' kin t'íltsi xowa' in chu'úmaltzik asta tam Jajá', xi abadh abal ka wenk'on jeye ti inik ka ezech ti ít. ¹⁰Anchan' tin t'aja'tsik xan ti utsan ani ni jun xita' yab in t'íltsitsik; por jajá'tsik ech'ek'i u kónóx xant'éy in lé' kin ulu tam ti k'wajat in ulal ke ne'ech ka ezech ti ít.

¹¹In konoysik tám enché' na Jesús:

—¿Jant'ók'i tin ulal an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ke yejat ka tsích ok'ox na Elías?

¹²Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Tsubax k'ejele ke na Elías ne'ech ka tsích ok'ox ani ne'ech kin lejkiy ti ít ejtal xowa' wa'ach. In ulal jeye an T'okat Dhuslab ke Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech ku wat'na' t'ajat yajtsik ani ne'ech kin pojká. ¹³Por tsubax tu utsálsik ke na Elías tsi'nekich ani t'ajtsin k'al an iniksik xan ti ka le'ná, jelt xan tin ulal an T'okat Dhuslab ke ne'ech kin tamu.

Na Jesús in káldhantsi ti at'ax ejattaláb jun i kwitól

(Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43)

¹⁴Tam ti witsiytsik xon ti k'wajat xi más an exóbaltsik, in chu'u yán i

atíklábtzik wililíl xon ti k'wajattsik ani ta' jeye ti k'wajat ti káwlíx k'al jajá'tsik i ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ¹⁵Tam ti chu'tat na Jesús, labantsik t'ajat ani k'aletsik adhik ti chapnéd'hom. ¹⁶Konyattsik tám k'al na Jesús:

—¿Jant'éy i k'wajat a káwlíxnál k'al jajá'tsik?

¹⁷Tók'on tám jún xi taja' jeye ti k'wajat:

—Ok'tsix, jé' tu tsi'dhantsámal tu kwitólil abal k'wajat teykómte k'al jun i at'ax ejattaláb ani mó'béd'hats.

¹⁸Tam ka bajujuyat xontik'i ti xe'ech, u wipipindháb, u dhopopól in ijil, u rech'ech'él in kamab ani u jilk'onah teytemadh. U utsámalich na exóbalitsik abal kin káldhantsi an ti at'ax ejattaláb por yabtsik in ejtóm.

¹⁹Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—iAtíklábtzik xi jeché' i k'ij, yab lejtal t'ajat i belomtsik! ¿Asta jowk'i ko'ol kin k'wajay k'al tatát'sik? ¿Asta jowk'i ko'ol tu kuxuytsik? Ka tsi'dha' teché' an kwitól.

²⁰Utuntsat tám ani tam ti chu'tat na Jesús k'al an at'ax ejattaláb, wipipindhá tám an kwitól. Kwajlá chabál, t'úllík'in ani u dhopopól in ijil bin wi'. ²¹Konyat tám an táta'láb k'al na Jesús:

—¿Jáyich i k'ij in ko'ol ti k'wajat anchan'?

Tók'on enché' an táta'láb:

—Asta ti chipíl. ²²Yantalich an at'ax ejattaláb in t'ajám ka kwajlan ba k'amal o ba ja' abal kin chemdha'. Ti ku yajnantsi weye ani ti ku tolmíy max ka ejto.

²³Utsan tám k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i tin utsál max ka ejto? Ejtal u t'ájnal max jún u belom lejtal.

²⁴In ulu tám kawidh enché' an táta'láb:

—In belomich, por ti kin tolmiy neye abal kin belmách más.

²⁵Tam tin chu'u na Jesús ke exom t'ajat ti junkunal an atiklábtsik, in k'wiya' an at'ax ejattaláb enché':

—At'ax ejattaláb, xa ko'ol jeché' an kwitól u mó' ani yab u och'ox, tu utsál ki kale ba jajá' ani yab ki witsiy ka ocha'.

²⁶An at'ax ejattaláb in t'aja' ka dhájan an kwitól, in wipipindha' chapik ti ít ani kaléch tám ba jachan' an kwitól. An kwitól jilk'on kwachál jelti max chemnek. Jaxtám ti yán in ulutsik ke chemchich.

²⁷Por na Jesús in téyna' an kwitól bin k'ubak ani in tolmiy ka ch'akay.

²⁸Tayíl, tam ti k'wajatichsik kwetém ba jun i atá, konyat enché' na Jesús k'al nin exóbaliltsik:

—¿Jant'ók'i wawá' ti yab i ejto ki káldha' an at'ax ejattaláb?

²⁹Tók'oyattsik enché':

—Jeché' an at'ax ejattaláb ani xi más nin kidhtaltsik tokot u kalel tam jún ka ólan ani ka k'ílin.

Na Jesús in ulu juní ke ne'ech ka chemdhá

(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

³⁰Tam ti kaletsik taja', wat'eytsik Galilea. Na Jesús yab in le'na' ka cho'óbná k'al ni jun xita' xon ti k'wajat, ³¹abal Jajá' k'wajat in ok'tsal nin exóbaliltsik ani in utsálsik enché':

—Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin

pidhná ban walbidh iniktsik abal kin chemdhá, por tin óxláb a k'ítsá ne'ech kin ejech ti ít.

³²An exóbaltsik yab in exbay xant'éy k'wajattsik ti usnal ani in jik'náltsik kin konoy ka wiltsin.

Na Jesús in ok'tsixnál xita' já' na más ultaláb

(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³Ulichtsik tám ban bitsow xin bij Kapernaúm ani tam ti k'wajatich ban atá, na Jesús in konoy enché' nin exóbaliltsik:

—¿Jant'éy i k'wajaytsik ta útsáxtsik ti bél?

³⁴Por yab tók'ontsik, kom k'wajineksik ti káwlíx abal in lé' kin cho'óbná' xita' já' na más ultaláb xi jajá'tsik. ³⁵Buxkan tám na Jesús, in kaniy ka utey xi lajucháb an exóbaltsik ani in utsa'tsik enché':

—Max jun xita' in lé' ka k'wajay más ultaláb, yejat t'ajat kin cha'ka' tinbá' ani kin t'ójonsti ejtalk'itsik.

³⁶In yak'wana' tám jun i chakam kwitól, in k'wajba' junax ch'éjel xon ti k'wajattsik, in muluk'na' ani in utsa'tsik enché':

³⁷—Max jun xita' kin bach'u ani kin beletna' jun i chakam kwitól jelti jeché' k'al Naná' tu bij, Naná' tin bach'wal ani xita' ti kin bach'u Naná', yab Naná'k'i tin bach'wal, in bach'walich jeye na Dios xi tin abámal.

Xita' yab tu at'ál, junax k'al wawá'

(Lk. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸Utsan tám enché' k'al na Juan: —Ok'tsix, i chu'u jun i inik xin káldhál i at'ax ejattaláb k'al tin

awiltal na bij, por i taxk'antsi abal jajá' yab xe'ech k'al wawá'.

³⁹Por na Jesús in ulu enché':

—Yab ka taxk'antsitsik, pos xita' in t'ajál i labidh labandhaxtaláb k'al tin awiltal nu bij, yab ne'ech kin ejto kin ulu tayíl ke Naná' yab in alwa' inik. ⁴⁰Pos xita' yab tu at'ál, junax k'al wawá'. ⁴¹Xita'kich ti ki pidha' jun tu' ti ja' ka uch'a' k'al Naná' tu kwenta abal i junax k'al Naná', tu utsálsik tsubax ke ne'ech ka pidhan ti jalbintsixtaláb k'al na Dios.

Ka kó'oytsik i kwenta abal yab ka wala'

(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

⁴²Tu utsálsik jeye, xita' kin walbindha' jún ti éb jeché' an chakamtsik xi tin belálichtsik, yán an yajtsiktaláb ne'ech ka pidhan. Más alwa' abal an walbindhom ka wik'tsin bin núk' jun i yejche' cha' t'ujub ani ka pet'ná ban pujal abal ka luy'chin. ⁴³Max na k'ubak ti walbindhál, ka much'iy; pos más alwa' ki ochich ban xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal k'al jún tokot a k'ubak ani yab k'al chablam na k'ubak ki pet'ná ban k'ibeltaláb xon ti an k'amal yab jayk'i u tepel. ⁴⁴Xi ne'echtsik taja', ne'ech ka k'apattsik k'al an dhúm xi yab jayk'i u chemel ani ne'ech jeye ka t'a'aytsik k'al an k'amal xi yab jayk'i u tepel. ⁴⁵Max na akan ti walbindhál, ka much'iy; pos más alwa' ki ochich ban xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal k'al jún tokot a akan ani yab k'al chablam na akan ki pet'ná ban k'ibeltaláb xon ti an k'amal yab jayk'i u tepel.

⁴⁶Xi ne'echtsik taja', ne'ech ka k'apattsik k'al an dhúm xi yab jayk'i u chemel ani ne'ech ka t'a'aytsik k'al an k'amal xi yab jayk'i u tepel.

⁴⁷Max na wal ti walbindhál, ka jixa'; pos más alwa' ki ochich xon tu tak'ix na Dios k'al jún tokot a wal ani yab k'al chablam na wal ki pet'ná ban k'ibeltaláb. ⁴⁸Xi ne'echtsik taja', ne'ech ka k'apattsik k'al an dhúm xi yab jayk'i u chemel ani ne'ech ka t'a'aytsik k'al an k'amal xi yab jayk'i u tepel.

⁴⁹Ejtal xita' kin bela' na Dios ne'ech ka t'okwattsik k'al an yajtsiktaláb, jelt in yájsík an k'amal. Pos anchan' jeye, nin t'u'úl an ko'nél xu pikbantsáb na Dios, ok'ox u ch'apniyáb abal ka t'okwat. ⁵⁰An at'em alwa', por max ka xaw'mé, ni jun xita' yab ne'ech kin ejto kin ch'apmédha'. Ki k'wajaytsik ech'ek'i jelti an at'em ani ki k'wajaytsik k'ijidh jún ani jún.

Na Jesús u ok'tsux k'al tin kwenta an jíláxtaláb

(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

10 Kale tám na Jesús ban bitsow xi Kapernaúm ani k'ale ban chabál xi Judea ani ban chabál xi k'wajat jun jek'at walja' Jordán. Junkun juní taja' xon ti k'wajat na Jesús yán i atiklábtsik ani Jajá' in ok'tsitsik jelt xan tin ujnámal in t'ajál. ²Utukná tám na Jesús k'al taltsik i fariseotsik abal ka konyat max in tomnál ka jíláxin xi tomkidhtsik. Anchan' ti konyat na Jesús abal ka ejtowat ka walbindhá max yab ka tók'on alwa'. ³Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy in tak'ixnámal na Moisés ba nin dhuslábil?

⁴Jajá'tsik tók'on enché':

—Na Moisés in tak'ixnámal ba nin dhuslábil ke an inik awil kin jila' nin tomtal max kin pidha' jun i úw xin ulal xant'ók'i tin kwenta ti ne'ech kin jila' ani awilich tám kin jila'.

⁵Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Na Moisés in jila' dhutsadh jachan' an tak'ixtaláb abal i tanchu'tsik t'ajat ani yab a lé' ka exbaytsik. ⁶Por tam ti tujeyk'i, tam ti na Dios in t'aja' ejtal xowa' wa'ach, “in t'aja' an inik ani an mímláb”. ⁷“Jaxtám, tam jun i inik ka tomkin, ko'ol kin jila' nin táta' ani nin nána' abal ka k'wajay k'al nin tomtal. ⁸Xi jeché' cháb, jún tokot ti ne'ech ka ájin.” ⁹Jaxtám, xowa' na Dios in júnkúxliyámal, yab yejat kin k'é'áxliy an inik.

¹⁰Tayíl, tam ti k'wajatichtsik ban atá, an exóbaltsik in konoy juní na Jesús k'al jeché' tin kwenta.

¹¹Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Max jun i inik kin jila' nin tomtal ani ka tomkin k'al k'e'et i mímláb, u jilk'onah walbidh k'al i uxúmbet'aláb ani k'al jeché', in waltsalich nin jidhtal tomtal. ¹²Ani max jun i mímláb kin jila' nin tomkíl ani ka tomkin k'al i k'e'et inik, an mímláb u wenk'onahlich jeye tám ti junkux inik.

Na Jesús in lábt'ajál an chakamtsik

(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³Utuntsat tám na Jesús cháb óx ti chakamtsik abal kin lábt'aja', por an exóbaltsik tujey kin k'wiya'

xin utwal an chakamtsik. ¹⁴Tam ti na Jesús in chu'u ti k'wiyax nin exóbaliltsik, chakuy ani in utsa'tsik enché':

—Ka walka' ka utey an chakamtsik xon tin k'wajat, yab ka tamk'uytsik, pos xita' in jilálsik tinbá' ka tak'yat k'al na Dios, in junwal jelti jeché' an chakamtsik. ¹⁵Tsubax tu utsálsik, ke xita' yab kin jila' tinbá' ka tak'yat k'al na Dios jelti jun i chakam, yab ne'ech kin ejto ka k'wajay tak'nél k'al a Dios.

¹⁶In muluk'na' tám an chakamtsik, in punu nin k'ubak bin éb in ók' an chakamtsik ani in lábt'aja'.

Jun i tumínladh kwitól inik káwin k'al na Jesús

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷Tam ti na Jesús in óntsích an bél, utey adhik jun i inik, tudhlan tin tamét ani utsan enché':

—Alwa' Ok'tsix, ¿jant'éy yejat ku t'aja' abal ku ejto neye ku kó'oy an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal?

¹⁸Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'ók'i tin bijyal tin alwa'? Jún tokot wa'ach xita' alwa', na Dios. ¹⁹A exlálích xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios: “Yab ki junkun k'al xi yab a tomtal, yab ki chemdhaxin, yab ki kwé'lách, yab ka jantsi ti káw ni jun xita', yab ki k'ambixin ani ka k'ak'na' na táta' ani na nána'.”

²⁰Tók'on tám enché' an inik:

—Ok'tsix, ejtal jachan' an tak'ixtaláb u t'ajál asta tin chipíl.

²¹In teloloy tám na Jesús jachan' an inik, in kó'ontsi ti k'anidhaxtaláb ani in utsa' enché':

—Tokot u k'ibel jun xata' ka t'aja': ki k'ale ka nuju ejtal xowa' a ko'ol ani ka ch'ejwaliy an ch'ojontálsik an ti tumín. Anchan', ne'ech tám ka kó'oy tú' walk'i' jun xata' xi yán t'ajat in jalbíl ani wana tám ta exóbal k'al Naná'!

²²Tam ti an inik in ach'a' jeché', t'e'pin t'ajat ani k'ale, kom tumínladh t'ajat.

²³In tela' tám wililíl na Jesús ani in utsa' enché' nin exóbaliltsik:

—iT'ojláb t'ajat kin jila' tinbá' ka tak'yat k'al na Dios jun i tumínladh inik!

²⁴Labantsik t'ajat an exóbaltsik k'al xowa' in ach'a' in ulu na Jesús, por utsantsik juní enché':

—Chakamtsik, it'ojláb t'ajat kin jila' tinbá' ka tak'yattsik k'al na Dios xin kó'yaltsik tin belomtal an tumín! ²⁵Más yab t'ojláb ka wat'ey jun i ko'nél xu bijyáb kameyo bin chultál jun i t'idhab ké kin walka' tinbá' jun i tumínladh inik ka tak'yat k'al na Dios.

²⁶An exóbaltsik más laban t'ajat ani u kónóxtsik enché':

—Pos max anchan' ¿jita' ne'ech kin ejto ka lo'ey?

²⁷Telantsik tám k'al na Jesús ani utsantsik enché':

—Na Dios ejtal in ejtowal kin t'aja', por an iniktsik, yaba'. Tokot na Dios in ejtowal kin lo'o xita'kichk'i.

²⁸Utsan tám enché' k'al na Pedro:

—Ajátik, wawá' i jilámal ejtal xowa' i ko'ol abal ku xe'chin k'al Tatá'.

²⁹Tók'oyat enché' k'al na Jesús:

—Tsubax tu utsálsik, ke xita' kin jila' in k'imá', in kidhábsik, in ixámstik, in táta', in nána', in

tomtal, in chakámiltsik o in chabálil k'al Naná'k'i tu kwenta ani k'al tin kwenta an alwa' t'ilab, ³⁰ne'ech kin bach'u ba jeché' an k'ay'lá bo' inik más in yaníl xowa' in jilámal: in k'imá'tsik, in kidhábsik, in ixámstik, in nána'tsik, in chakámiltsik ani in chabáililtsik, maske ne'ech ka at'an, por tayíl ne'ech kin bach'u an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal. ³¹Por tam na Dios kin t'aja' an lújundhaxtaláb, yán xita' xo' k'wajat más ultaláb, ne'ech ka jilk'on más tayíl ani yán xita' xo' k'wajat más tayíl, ne'ech ka k'wajat más ultaláb.

Na Jesús in ulu ti oxtal ke ne'ech ka chemdhá

(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³²Tam ti ne'chichtsik ti bél abal ka k'ale Jerusalén, na Jesús ok'ox ti ne'ech ani an exóbaltsik kuxlek. An exóbaltsik labnék t'ajat ani u jik'éltsik. Pílmé tám juní na Jesús k'al xi lajucháb an exóbaltsik ani tujej juní kin utsa'tsik xowa' Jajá' ne'ech kin tamu. ³³In utsa'tsik enché':

—A chu'taltsik ke u ne'chich abal Jerusalén, xon ti Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin pidhná ban ok'lek pále'tsik ani ban ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Jajá'tsik ne'ech kin ulu abal kin chemdhá ani ne'ech tám kin pidhná ban píl iniktsik. ³⁴Ne'ech ti kin labídhna'tsik, ne'ech ti kin kwadha', ne'ech ti kin tubkay ani ne'ech ti kin chemdha'; por tin óxlab a k'ítsá, ne'ech kin ejech ti ít.

Na Jakobo ani na Juan in konoytsik jun i alwa'taláb

(Mt. 20:20-28)

³⁵Uteytsik tám ba na Jesús, na Jakobo ani na Juan, xu chakámlábsik k'al na Sebedeo ani in utsa'tsik enché':

—Ok'tsix, i lé' ti ku t'ajtsi jun i alwa'taláb.

³⁶Konyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy a lé' tu t'ajtsitsik?

³⁷Jajá'tsik in ulu enché':

—Tam kin bajaw xowk'i ne'ech ta tak'ix k'al na pulek labidh t'okát, i lé' weye ku buxkan k'al Tatá', jún ta eját ani jún ta k'watab.

³⁸Utsantsik tám k'al na Jesús:

—Yab a cho'óbsik xant'éy a konyal. ¿Ne'echxe' ka ejto ka kuxuytsik an yajtsiktaláb xi Naná' ne'ech ku kuxuy? ¿Ani ne'echxe' ka ejto ka wat'na'tsik an chemlá xi jelti Naná' ne'ech ku wat'na'?

³⁹Jajá'tsik tók'on enché':

—Ne'ech ki ejto.

Utsantsik tám k'al na Jesús:

—Ne'ech k'ejele ka kuxuytsik an yajtsiktaláb xi Naná' ne'ech ku kuxuy ani ne'ech jeye ka ejto ka wat'na'tsik an chemlá jelti xi ne'ech ku wat'na'. ⁴⁰Por yab u ko'ol an awiltaláb abal tu utsa'tsik xitam já' ne'ech ka buxkan tu eját ani tu k'watab; tokot ne'ech ka buxkantsik k'al Naná' xi takudh k'al na Dios.

⁴¹Tam tin ach'a'tsik xi láju an exóbaltsik xowa' kontsidh na Jesús, in chakuntsitsik t'ajat xi cháb an exóbaltsik. ⁴²Por kanyattsik ka utey k'al na Jesús ani utsantsik enché':

—Jelt xan ta cho'óbichtsik, xin tak'yal i bitsowtsik xi yab u israelitatsik u chapik tak'ixtsik ani an pulek ok'lek, in t'ajál tinbá' ti pulek inik k'al an atiklábtsik. ⁴³Por tatá'tsik yab ka t'aja' anchan' xan ti jajá'tsik in t'ajál. Max jun xita' xi tatá'tsik a kidhtal in lé' ka k'wajay ultaláb, yejat kin t'ójontsitsik xi más. ⁴⁴Max jun xita' xi tatá'tsik a kidhtal in lé' ti t'ójodh, yejat ka k'wajay ti jolib k'al ejtalk'itsik. ⁴⁵Pos nibal Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, yab in tsi'nek abal kin t'ójontsat, in tsi'nek abal tin t'ójontsitsik ani abal ku pidhna' tubá' kin chemdhá ani anchan' yán kin ejto ka lo'eytsik.

Na Jesús in jeldha' jun i jok'ol xin bij ta Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶Ulchichtsik tám Jerikó. Tam ti na Jesús exomich ti kalel ba jachan' an bitsow junax k'al nin exóbaliltsik ani k'al yán i atiklábtsik, in ela' buxúl wal bél jun i ch'ojontál jok'ol xin konyal i tolmixtaláb. Jeché' an jok'ol in bij ta Bartimeo ani u chakámláb k'al na Timeo. ⁴⁷Tam tin ach'a' abal exom ti wat'el na Jesús xi Nasaret, tujeý ti dhájax ani in ulu enché':

—iJesús, xi kuxlab k'al an pulek tak'ix Dabid, ti kin yajnantsi neye!

⁴⁸Yán k'wiyxin abal ka chamk'an, por jajá' más kawidh ti dhájaxin:

—iJesús xi kidhtaláb k'al an pulek tak'ix Dabid, ti kin yajnantsi neye!

⁴⁹Kubey tám na Jesús ani in abna' ka kanyat an jok'ol.

K'ale tám ti usnal enché' an jok'ol:

—Yab ki k'wajay ta chalpax, ki kubey, ti kanál.

⁵⁰In pet'na' tám nin wát, kubey ani k'ale xon ti k'wajat na Jesús.

⁵¹Konyat tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy a lé' tu t'ajtsi?

An jok'ol tók'on enché':

—Ok'tsix, u lé' neye ti kin chu'xindha'.

⁵²Utsan tám enché' k'al na Jesús:

—Awil ki k'aléch, i jeley abal i belmách.

Támk'i jachan' ti chu'xin an jok'ol ani in wéwna' na Jesús xon ti ne'ech.

Na Jesús ochich ban bitsow Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Tam ti ulichtsik juntal xi cháb an kwentsal xin bij Betfajé ani Betania k'unatich Jerusalén xi k'wajattsik tin tamét an ch'én Olibos, in okxiy na Jesús cháb nin exóbaliltsik. ²Utsantsik enché':

—Ki k'aletsik ban kwentsal xi nú' k'wajat tametláb ani tam ki ulichtsik taja' ne'ech ka ela'tsik wik'adh jun i burru xi yabél púnadh jayk'i k'al ni jun xita'. Ka wila'tsik ani ka tsi'dha' teché'.

³Max ti ki konoy xantók'i ti exom a wilál an burru, ka utsa' enché': “An Ajátikláb in yéntsal ani támeye kwa' ne'ech kin witsba'.”

⁴K'aletsik tám, in ela' wik'adh an burru eléb ban bél k'unat ba jun i wi'leb ani in wila'.

⁵Utsantsik enché' k'al xi taja'tsik ti k'wajat:

—¿Jant'éy a t'ajálsik? ¿Jant'ók'i ta wilálsik an burru?

⁶Tók'ontsik jelt xan ti usnék k'al na Jesús ani walkájich tám kin júna'tsik an burru. ⁷In júntsitsik an ti burru na Jesús, in tatlabiytsik k'al nin k'udhk'úmil ani puney na Jesús. ⁸Tin nakél an bél ne'ech in nuk'álsik nin k'udhk'úmil xon ti ne'ech ka wat'ey na Jesús ani k'e'ettsik in pejál in k'we'él i te'tsik ani in kwachbál tin nakél an bél.

⁹Xi ne'echtsik ok'ox ani xi palattsik kuxlek in ulaltsik kawidh enché':

—iTi ku lo'óch xo'! iLábt'ajadh xi tál tin bij an Ok'óxláb! ¹⁰iLábt'ajadh xi tál ti tak'ix jelt xan ti tak'xinék ni weje' pakélil Dabid! iOk'óxláb tú' walk'i!, ti ku lo'óch xo'!

¹¹Ochich na Jesús ban bitsow Jerusalén ani k'ale ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Tam tin telámalich putál wililil ejtal xowa' wa'ach taja', k'aléch tám Betania k'al xi lajucháb an exóbaltsik, abal wákléch.

Na Jesús in k'wiya' in akan an igo abal yab walidh

(Mt. 21:18-19)

¹²Jun tsudhelom, tam ti kaletsik Betania, k'a'ay na Jesús. ¹³In ów chu'u jun akanlek in xekedh akan i igo ani k'ale kin chu'u max walidh; por yab in eltsi ni jun in walíl, tokot in xekél, kom yabél in k'ijil ti walim. ¹⁴In utsa' tám enché' na Jesús jachan' in akan an igo:

—Yab jayk'i ne'ech ki witsiy ta walim abal ki k'aptsin an ta walíl.

Nin exóbaliltsik in ach'a' xan ti utsan in akan an igo.

Na Jesús in t'oko an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

(Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵Tam ti ulichtsik Jerusalén, na Jesús k'ale ban pulek atá xon tu

k'ak'náb na Dios ani in aja' ka kale eléb ejtal an nújultsik ani an ch'a'umtsik xi taja' ti k'wajattsik. In k'et'pantsi tin mesajil xin jaltsal ti tumín an atiklábtsik ani nin nújumtal jeye an nújul kuku'. ¹⁶Ni jun xita' yab in walka' ka wat'ey ti kititíl k'al in kitálsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. ¹⁷In ok'tsi an atiklábtsik ani in utsa'tsik enché':

—Na Dios in ulal ban T'okat Dhuslab: “Nu k'imá' abal i ólábki ti bijidh, ne'ech ka éyná k'al ejtalk'i an atiklábtsik”; por a wenk'ómalichtsik tin chink'ontal i kwé'.

¹⁸Tam tin ach'a'tsik anchan' an ok'lek pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, tujeysik kin aliy xan ti kin uwa' abal kin ejto kin chemdha' na Jesús. Pos in ch'ejnátsik kom ejtal an atiklábtsik labnék t'ajat k'al xowa' in ok'tsixnal na Jesús. ¹⁹Por tam ti jik'wchinich, na Jesús kale ba jachan' an bitsow.

Wayey in akan an igo

(Mt. 21:20-22)

²⁰Tam ti jun tsudhelom, wat'eytsik dhajawe xon ti k'wajat in akan an igo ani in chu'u abal waynek asta bin ibíl. ²¹In chalpána' tám na Pedro xant'éy usnék k'al na Jesús jachan' in akan an igo ani in utsa' enché' na Jesús:

—Ok'tsix, ka tela', in akan an igo xa odhbijiy, waynek xo'.

²²Tók'on tám na Jesús ani in utsa'tsik enché':

—Ka bela'tsik na Dios. ²³Tsubax tu utsátsik ke xita' kin utsa' jeché'

an ch'én: “Ki wixk'in tachan' ani ka pet'na' tabá' ban pujal”, max tsubax lejtal tin belál na Dios ani yab kin jálk'úk'liy nin chalab, ne'ech ka t'ájan xan tin ulu. ²⁴Jaxtám tu utsátsik, ke xowa'kich ka kontsi na Dios k'al i óláb, ka bela' ke Jajá' ti pidhámalich xowa' a kontsámal ani ne'ech ka bach'utsik. ²⁵Tam ki ólantsik, max jun xita' ti t'ajtsámal jun xata' yab alwa', ka pakwlantsi; abal na Táta' xi k'wajat walk'i', ti ki pakwlantsi jeye an ta walastalábil. ²⁶Pos max yab ka pakwlantsi xi k'e'ettsik, na Táta' xi k'wajat walk'i' yab jeye ne'ech ti ki pakwlantsitsik.

An awitaláb xin ko'ol na Jesús

(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

²⁷Witsiy tám juní na Jesús k'al nin exóbaliltsik ban bitsow Jerusalén. Tam ti xe'chich na Jesús ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, utukná k'al nin ok'lékiltsik an pále'tsik, k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios ani k'al nin ok'lékil an judíotsik, ²⁸ani konyat enché':

—¿K'al jant'om awitaláb ta t'ajál jeché'? ¿Jita' ti pidhámal ti awitaláb ka t'aja'?

²⁹Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Ne'ech neye tu konoytsik jun xata', max ti kin tók'oytsik, ne'ech tám tu utsa'tsik neye k'al jant'om awitaláb tu t'ajál xowa' u t'ajál.

³⁰Ti kin utsa'tsik, ¿Jita' k'ál ti abnék na Juan ti pujax? ¿K'al a Dios o k'al i iniktsik?

³¹Tujeysik tám ti kónox jajá'k'itsik enché':

—¿Jant'éy ki utsa'? Max ki utsa' ke k'al a Dios ti abnék, ne'ech ti ku

tók'oy enché': "¿Jant'ók'i pé tám ti yab a beltsitsik xowa' in ulu?" ³²O ¿awxe' ki utsa' ke k'al i iniktsik ti abnék?

Por ták'íxintsik jún ani jún abal yab xata' kin utsa', pos in ch'ejnál an atiklábtsik kom ejtal in belál ke na Juan k'al a Dios ti abnék ti t'íltisx. ³³In utsa'tsik tám enché' na Jesús:

—Yab i cho'ób xita' k'al ti abnék.

Utsantsik tám k'al na Jesús:

—Pos kom yabtsik tin utsa' xita' k'al ti abnék, yab neye ne'ech tu utsa'tsik k'al jant'om awiltaláb tu t'ajál jeché'.

An junbaxtaláb k'al tin kwenta an at'ax t'ojnaltsik

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

12 In tuju tám ti káw na Jesús k'al i junbaxtalábki' ani in ulu enché':

—Jun i inik in t'aya' yán i akanlek i uba ani in mapuy. In t'aja' jeye jun i pulek balixtaláb abal kin baliy taja' nin ja'líl an uba ani in t'aja' jeye jun i púnychéy abal kin ejto kin beletna' an t'ayablábsik.

'In matintsixna' tám an aleláb abal ka t'ójomná k'al k'e'et ani jajá' k'ale owél. ²Tam tin bajúch an k'ij xowk'i ti ne'ech ti pitnal an uba, in aba' tám jun in t'ojnálil abal kin konoy xowa' in lujyal jeye kin bach'u an dhabal aleláb. ³Por yak'wan k'al an mat aleláb, cha'wat ani mapats k'ubak ti witsiy. ⁴In aba' juní ít in t'ojnálil ani jeché' t'ujbayat k'al an mat aleláb, ch'objéhdhá bin ók' ani odhbijyat jeye. ⁵An dhabal aleláb in aba' juní bél jún ani xi jeché' chemdhá. Tayíl in aba' yán más

k'e'et, taltsik cha'wat ani xi taltsik chemdhá.

⁶Jilk'onék bél nin junkax chakámil xin k'anidhál t'ajat. Tin ok'ontal in aba' jeye abal in chalpay enché': "Ne'ech xóna' kin k'ak'nantsat tu chakámil." ⁷Por tam ti ulich an chakámláb, útsáxintsik enché' an mat aleláb: "Jeché' ja'ich xi ne'ech ti dhabal tayíl; wana ki chemdha' ani wawá'ich tám ne'ech ki dhabalna' an aleláb." ⁸Pos in yak'wa'tsik tám, in chemdha' ani in pet'na' eléb aleláb.

⁹Konyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—¿Jant'éy a chalpayaltsik ne'ech kin t'aja' an dhabal aleláb? ¿Yabxe' ne'ech ka tsích kin chemdha' jachan' an mat aleláb ani kin matintsi k'e'et an ti aleláb?

¹⁰Konyattsik jeye enché':

—¿Awxe' yab jayk'i a ajyámaltsik an T'okat Dhuslab xin ulal enché'?:

An t'ujub xi pojká k'al an kúbal atátsik,
ja'ich nin bajaw ka k'wajay más ultaláb.

¹¹Jeché' in t'ajámal an Ok'óxláb ani wawá' i chu'tal jelti jun i pulek labandhaxtaláb.

¹²U le'nábwi'ik ka yak'wan na Jesús k'al taltsik xi ta' ti k'wajattsik abal in cho'ób ke k'al jajá'tsik tin kwenta ti t'íltsin jachan' an ti junbaxtaláb k'al na Jesús. Por yab xata' ti t'ajtsin na Jesús ani k'aléchtsik tokot kom in ch'ejnál an atiklábtsik.

An jalbixtaláb k'al tin kwenta xu pidhnal an lej pulek tak'ix romano

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³Tayíl, abtsin na Jesús cháb óx ti fariseotsik junax k'al in atiklábil

na Erodes abal ka taktamiyat ani anchan' ka t'ajan kin ulu jun xata' yab alwa' abal ka walbindhá. ¹⁴Tam ti ulichtsik, utsan enché' na Jesús:

—Ok'tsix, wawá' i cho'ób ke ejtal tsubax xowa' a ulal. Tatá' yab a ódhál ti kwenta xowa' in chalpayal an atiklábtsik, pos yab i k'wajat a eblidh telál an iniktsik xant'éy in wáynátsik in éy. A ok'tsixnál k'al i tsubaxtaláb nin tak'ixtal na Dios. ¿In tomnálxe' ki pidha' ti jalbixtaláb an pulek tak'ix romano, o yaba'? ¿Ki pidha'xe' o yaba'?

¹⁵Por kom na Jesús in cho'óbich abal u k'ambixk'itsik, in utsa'tsik enché':

—¿Jant'ók'i tin taktamiyaltsik? Ti kin tsi'dhantsi jun i pat'ál tumín abal ku tela'.

¹⁶Tsi'dhantsat tám an ti tumín, tam tin telámich na Jesús, in utsa' enché' an atiklábtsik:

—¿Jita' in wal xi jeché' k'wajat ch'ilbadh ban tumín ani jita' in bij xi jeché' dhutsadh?

Tók'ontsik enché':

—An lej pulek tak'ix romano.

¹⁷Utsantsik tám enché' k'al na Jesús: —Pos ka pidha' an lej pulek tak'ix romano xowa' in lujyal kin bach'u ani ka pidha' na Dios xowa' Jajá' in lujyal kin bach'u.

Labantsik t'ajat abal anchan' ti tók'oyattsik.

An konoxtaláb k'al tin kwenta max u ejel ti ít an chemélomtsik

(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

¹⁸Tsích jeye ti chu'táb na Jesús k'al cháb óx i Saduseotsik, xin ulal ke an chemélomtsik yabich u ejel ti ít ani utsan enché':

¹⁹—Ok'tsix, na Moisés tu jiltsi dhutsadh ke max jun i tomkidh inik ka chemech ani kin jila' nin tomtal ani yab in kó'yámaltsik ni jun i chakam, nin kidháb ko'ol ka tomkin k'al an chemtsidh mímláb abal kin kó'oy i chakamtsik jelti max in chakámil nin kidháb xi chemech. ²⁰Pos tá'wi'ik ti k'wajat búb i kwitótsik in kidháb'itsik. An jidhtal kwitól tomkin, por chemech ani yab in jila' ni jun i chakam. ²¹In chabtal an kwitól tomkin k'al an chemtsidh mímláb, por chemech jeye ani yab in jila' ni jun i chakam. Anchan' jeye ti támun k'al nin oxtal kidháb. ²²Ani anchan' ti támun k'al ejtal xi búb an kwitótsik. Tomkin k'al an chemtsidh mímláb ani ni jún yab in jila' in chakámil. Ok'ontaláb chemech jeye an mímláb. ²³Tam ka ejechtsik ti ít, ¿k'al jowa' an inik ti ne'ech ti tomikláb jachan' an mímláb abal ejtal xi búb an kwitótsik in tomiknámal?

²⁴Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Tatá'tsik i uk'pinék t'ajat ta k'wajat, por ja'ich abal yab a exlátsik an T'okat Dhuslab nibal nin cháp na Dios. ²⁵Pos tam ka ejdhá an chemélomtsik, ne'ech ka k'wajay jelti an t'okat abatwáletsik xi k'wajat walk'i'; yabich ne'ech ti tomkinaltsik nibal ne'ech ti pidhnáb xita' abal ka tomkin. ²⁶Por k'al tin kwenta an chemélomtsik xi ne'ech ka ejech ti ít, ¿ké yab jayk'i a ajyámaltsik bin dhuslábil na Moisés xan ti tawná k'al na Dios ban k'idhadh te', xi k'wajat ti t'a'íl? Enché' ti utsan: “Naná' tin Diosil

na Abraham, na Isák ani na Jakob.”
²⁷Na Dios, in Diosil xi ejattsik, pos nin ejattal an cheméloomsik k'wajat ejat. Tatátsik i uk'pinék t'ajat ta k'wajat k'al tin kwenta an cheméloomsik.

An tak'ixtaláb xi más uluts

(Mt. 22:34-40)

²⁸Jun i ok'tsix xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés utey xon ti k'wajattsik ani in ach'a' xant'éy u káwlíxnáb. Kom in cho'óbnal ke na Jesús tók'nék alwa', in konoy enché':
 —¿Jowa' já' an tak'ixtaláb xi más uluts?

²⁹Tók'oyat enché' k'al na Jesús:
 —An tak'ixtaláb xi más uluts ja'ich jeché': “Ka ach'a', atiklábtsik xi Israel: an Ok'óxláb ja'ich ni Diosil ani Jajá', ja'ich nu junkax Ok'óxláb. ³⁰Ka k'ak'na' an Ok'óxláb na Diosil k'al ejtal na itsích, k'al ejtal na ejattal, k'al ejtal na chalab ani k'al ejtal na cháp.” Jeché' ja'ich an tak'ixtaláb xi más uluts. ³¹Nin chabtal, in junwal jeye jelti xin jidhtal: “Ka k'anidha' xi k'e'ettsik jelt xan ta k'anidhál tabá'.” Yab wa'ach ni jun i tak'ixtaláb xi más uluts ké xi jeché'tsik.

³²Utsan tám enché' k'al an ok'tsix xin wilál nin tak'ixtal na Dios:
 —Ok'tsix, alwa' t'ajat ani tsubax xowa' a ulu. Jún tokot a Dios wa'ach ani yab wa'ach más k'e'et.
³³Max i k'ak'nál na Dios k'al ejtal ni itsích, k'al ejtal ni chalab, k'al ejtal ni ejattal ani k'al ejtal ni cháp ani max i k'anidhál jeye ejtal xi k'e'ettsik jelt xan ti k'anidhál tibá', ja'ich más in jalbíl tin tamét na

Dios ké tam ki chemdhál i ko'nél abal ki pikbantsi na Dios tsikadh o tam ki pikbantsi xowa'kich.

³⁴Tam ti na Jesús in ach'a' abal tók'on k'al i t'ek'at chalab, in utsa' tám enché':

—Wé'ich t'ajat u k'ibel abal ki k'wajay tak'nél k'al na Dios.

Yabich tám xata' konyat más k'al ni jun xita'.

¿K'al jita' k'al tu chakámláb an Kristo?

(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵Tam ti na Jesús k'wajat ti ok'tsix bin elébil an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, in ulu enché':
 —An ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, in ulaltsik ke an Kristo u chakámláb k'al an pulek tak'ix Dabid.
³⁶Pos max anchan', ¿jant'ók'i pé tám ti jajá' jeye t'ajat na Dabid ijtsiyat kin ulu enché' k'al an T'okat Ejattaláb?:

An Ok'óxláb in utsa' enché' nu Ajátik:

“Ki buxkan tu eját,

asta ke Naná' tu átantsi ejtal xi ti at'ál.”

³⁷Pos max jajá' jeye t'ajat an pulek tak'ix Dabid in ulu ke an Kristo ja'ich nin Ajátik, ¿jant'ók'i pé tám tu ulwáb ke na Dabid, ja'ich in weje' pakélil an Kristo?

Yán i atiklábtsik ta' ti k'wajat taja' ani u och'ówixtsik k'al yantam i kulbéxnich.

Na Jesús in kawyal an ok'tsixtsik xin wilál an tak'ixtaláb

(Mt. 23:1-36; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Tam ti na Jesús bél k'wajat in ok'tsal an atiklábtsik in utsa'tsik enché':

—Ka kó'oytsik i kwenta k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios. Jajá'tsik in kulbetnál ka xe'chin k'al in joch'dha' xekét ani ka chapnédhátsik k'al yantam i k'ak'naxtaláb tin tamét an atiklábtsik. ³⁹Ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb, in kulbetnátsik ka buxkan ban koytaláb xon tu buxkanaltsik xi más uluts ani tam wa'ach i k'apúxnich, in kulbetnátsik ka buxká ban koytaláb xi más alwa'. ⁴⁰Jajá'tsik in k'ántsál tin k'imá' an chemtsidh mímlábsik ani tayíl, in t'ajátsik i nakdha' óláb abal kin mak'uxna' ani abal ka utsantsik ke i lujdha' iniktsik. Xin t'ajátsik anchan', ne'ech kin bach'u jun i yajtsiktaláb más púlek.

An pikbantsixtaláb xin k'wajba' jun i ch'ojontál chemtsidh mímláb

(Lk. 21:1-4)

⁴¹Jun i k'ij, na Jesús buxúl tin tamét xon ti k'wajat nin bál an tumín xu pikbantsáb na Dios, in telál xan ti an atiklábtsik tin balyal an pikbantsixtaláb ani yán i tumínladh iniktsik in balyal yandha' i tumín. ⁴²Ulich jeye jun i ch'ojontál chemtsidh mímláb ani in baliy cháb i ts'itsik t'ipax tumín xi yab yandha' in jalbíl. ⁴³Na Jesús in kaniy tám nin exóbaliltsik ka utey ani in utsa'tsik enché':

—Tsubax tu utsátsik, an tumín xin pidhna' jeché' an ch'ojontál chemtsidh mímláb wé' t'ajat, por más ja' yán in jalbíl tin tamét na Dios ké xi ejtal an tumín xi k'e'ettsik in balyámál bin bál an pikbantsixtaláb. ⁴⁴Pos k'e'ettsik,

tokot in pidhnál xowa' yabich in yéntsál; por an mímláb, k'al in ch'ojontáltal, in pidhna' ejtal xowa' ta' tin ko'ol abal kin wat'na' k'al na k'ítsá.

Na Jesús in ulu abal ne'ech ka pakwat an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

(Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

13 Tam ti na Jesús exomich ti kalel bin elébil an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, utsan enché' k'al jún ti éb nin exóbaliltsik: —iOk'tsix, ka tela' an labidh t'ujubtsik xi k'al ti t'ajadh an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani an atátsik xi jayéch jeye in adhík!

²Por tók'oyat enché' k'al na Jesús: —Xo' a chu'tal jeché' an pakdha' atá, por yab ne'ech ka jilk'on ni jun i t'ujub t'í'báx. Ejtal ne'ech ka julpá.

An exólsik xi ne'ech ka wa'chin tam ne'chich ka ulich an pakwenib

(Mt. 24:3-28; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

³K'aletsik tám ban ch'én Olibos xi k'wajat tin tamét an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Tam ti taja'ich ti buxúl na Jesús, utey tám na Pedro, na Jakobo, na Juan ani na Andrés abal kin konoytsik chinatk'i enché':

⁴—Ti ku utsa' xowk'i ne'ech ka támun ejtal xowa' a ulu ani ti ku utsa' jeye xant'om exól ne'ech ki chu'u abal ki cho'óbna' ke exomich ti k'unel xowk'i ne'ech ka támun.

⁵Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús: —Ka beletna'tsik tabá' abal yab ki k'ambiyat k'al ni jun xita', ⁶pos ne'ech ka tsích yán kin k'ambixna' nu bij ani ne'ech kin ulutsik enché':

“Naná'ich nin Kristo”. Ani yán ne'ech ka k'ambiyat k'al jeché' an k'ambixtsik.

⁷Tam ka ach'a'tsik ke exom i péjéxtaláb túk'i túk'i ani u t'ilnal ke ítich juní ne'ech ka tujey, yab ki k'wajay ta chalpax, pos anchan' ko'ol ka támun, por yabél ja'ich an pakwenib. ⁸Pos an pakdha' bitsow ne'ech ti péjéx k'al in at pakdha' bitsow ani an pakdha' ok'lek ne'ech ti péjéx k'al in at pakdha' ok'lek. Ne'ech ka léwék'in an chabál túk'i túk'i, ne'ech ka wa'chin i k'a'ínab ani ne'ech ti péjéx an atiklábtsik. Por ejtal jeché', ja'ich in tujtal an yajtsiktaláb, jelti an yajal xin ach'ál jun i mímláb tam ne'chich kin wa'chiy i chakam.

⁹Ka beletna'tsik tabá', pos ne'ech ki pidhná ban pakdha' t'ójodh ani ne'ech ki cha'wattsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. Ne'ech ki kinandhátsik ban pakdha' awiltaláb ani ban pakdha' tak'ix k'al Naná'k'i tu kwenta. Anchan', ne'ech ka ejto ti kin t'íla'tsik tin tamét jajá'tsik. ¹⁰Ani ne'ech ka t'ílsin jeché' an ti alwa' t'ilab ejtal an atiklábtsik xi teché' ti k'ay'lá ani tám ne'ech ka ulchich an pakwenib. ¹¹Tam ki yak'wantsik ani ki júnájich abal ki pidhná ban awiltalábtsik, yab ki k'wajaytsik ta chalpax k'al tin kwenta xowa' ne'ech ka ulu. Tam kin bajúch an ora xowk'i ne'ech ki káwin, ne'ech ki pidhantsik xowa' ka ulu. Pos yab tatá'tsik ne'ech ta káw, ne'ech ti káw an T'okat Ejattaláb xi k'wajat ba na itsích. ¹²Taltsik ne'ech kin pidhna' nin kidhábsik abal ka chemdhá ani an táta'lábtsik ne'ech jeye kin pidhna'

nin chakámiltsik abal ka chemdhá. An chakámilábtsik ne'ech kin tomna' nin táta' ani nin nána' ani ne'ech kin pidhna' abal ka chemdhátsik.

¹³Ne'ech ki at'antsik k'al ejtal an atiklábtsik xi yab u belom k'al Naná'k'i tu kwenta, por xita' kin kuxuy ejtal jeché', ne'ech ka lo'wat.

¹⁴Xita' kin ajay jeché', kin exbay: Tam ka chu'utsik an k'ak'adh at'axtaláb xin t'ilámal an t'ílsix Daniel k'wajattich xon tu k'ak'náb na Dios, tám, xi k'wajattsik ban chabál xi Judea, ki k'aletsik ta chink'onan ban ch'énlom. ¹⁵Xi k'wajattsik tin éb nin k'imá', yab ka pa'aytsik abal ka ochich kin ik'i' jun xata' altá. ¹⁶Ani xi k'wajattsik bin ale, yab ka witsiy tin k'imá' abal kin ik'i' nin wát. ¹⁷iCh'ojontál in chu'bíl an mímlábtsik xi ka elan k'ó'odh jachan' i k'ij o u tsutsúdhom! ¹⁸Ka kontsaltsik na Dios abal yab ka támun jeché' tam in k'ijil in chamáy, ¹⁹pos wat'ats ti k'ak'adh an yajtsiktaláb xi ne'ech ka wa'chin jachan' i k'ij. Asta tin t'ajám na Dios an chabál ani an walk'i' ani asta xo', yab jayk'i wa'chinék ni jun i yajtsiktaláb jelti xi ne'ech ka wa'chin. Ani yab más jayk'i ne'ech ka wa'chin jun i yajtsiktaláb anchan'. ²⁰Max an Ok'óxláb yab kin wé'médha' jachan' an k'ij, yab xita' ne'ech ka lo'ey; por k'al tin kwentak'i in k'ánél xi Jajá' in takwyámal, ne'ech kin wé'médha' jachan' an k'ij.

²¹Tam jachan' i k'ij, max jun xita' ti ki utsa'tsik enché': “Ka tela, jé' k'wajat an Kristo”, o “ka tela, nú' k'wajat”, yab ka beltsi. ²²Pos ne'ech ka wa'chin i k'ambixtsik xi

ne'ech kin ulu ke jajá'ich nu Kristo, o ke jajá'ich xi abadh ti t'iltsix k'al na Dios. Ne'ech kin t'aja' i pakdha' exól ani i pakdha' labandhaxtaláb abal kin k'ambiy an atiklábtsik ani ne'ech kin le'na' kin k'ambiytsik asta xi takudhich k'al na Dios.

²³Por yab ka uk'tsitsik ke ejtal jeché' tu ok'ox utsámalich abal ki k'wajaytsik t'ojojodh.

Xan ti ne'ech kin tsích Naná', xin abadh abal ka wenk'on neye tin inik

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lk. 21:25-36)

²⁴Tayíl, tam ka wat'éch jachan' an yajtsiktaláb, na k'ítsá ne'ech ka jik'wchin ani na ích' yab ne'ech ka tajk'an; ²⁵ne'ech ka kwajlan na óttsik ani ejtal an pakdha' cháp'láb xi k'wajat walk'i', ne'ech ka yoywat. ²⁶Támk'i jachan', Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin chu'tat k'al ejtalk'i, pos ne'ech kin tsích ban tokow k'al ejtal nu cháp ani nu pulek labidh t'okát. ²⁷Ne'ech tám ku aba' nu t'okat abatwálejiltsik putá'lk'i an k'ay'lá ani putá'lk'i tú' walk'i' abal kin junku xu takwyámal.

²⁸Ka exbaytsik jeché' an junbaxtaláb k'al tin kwenta in akan an igo: Tam ka tujé'ch ti kalel nin dhálam k'we'éltsik ani ka tujé'ch ti eblinal nin xeké'lsik, a cho'óbichtsik abal exomich ti k'unel an k'ak'al k'ij. ²⁹Anchan' jeye, tam ka chu'utsik exomich ti támnal ejtal xowa' tu utsámal, ka cho'óbna' abal wé'ich u k'ibel kin tsích juní.

³⁰Tsubax tu utsá'lsik, ke ejtal jeché' ne'ech ka támun tam yabél chemneksik xi k'wajat ejat jeché' i k'ij. ³¹Ejtal xi tú' k'wajat walk'i' ani

xi k'wajat jeye teché' ban k'ay'lá, ne'ech ka pakchun; por xowa' Naná' u ulal, yab ja' ne'ech ka wat'éy yab ka támun anchan'.

³²Por k'al tin kwenta na k'ítsá ani an ora xowk'i ti ne'ech kin tsích juní, ni jun xita' yab in cho'ób, nibal an t'okat abatwáletsik xi tú' k'wajat walk'i', nibal Naná' xin Chakámláb k'al na Dios, tokot in cho'ób nu Táta'.

³³Jaxtám tu utsá'lsik: Ka ko'kóm i kwenta ani ki ólantsik junini' abal yab ki elan uk'pidh, pos yab a cho'óbtsik xowk'i ne'ech kin witsiy juní. ³⁴In junwal jelti jun i inik xi ne'ech owél bitsow. Tam ti yabél k'alnek, in punk'untsi nin t'ojná'li'lsik abal ka beletnantsat tin k'imá'; juntsik juntsik in pidha' ti t'ojláb ani in tak'iy an belkol wi'leb kin chu'chúm alwa' abal ka japtsin an ti wi'leb tam ka witsiy. ³⁵Naná' u junwal jelti an dhabal atá xi k'ale owél bitsow. Jaxtám tu utsá'lsik ka ko'kóm i kwenta kom yab a cho'óbtsik xowk'i ne'ech kin witsiy, max dhamk'ulom, ch'ejel akal, tam ka dhájan an pek'el o tam tsudhenekich, ³⁶abal tam kin tsích jun jik'towá'le, yab tu ela' i uk'pidhtsik. ³⁷Xowa' tu utsá'lsik yab tatá'k'itsik tu utsál, ejtalk'i u utsá'lsik enché': Ka ko'kóm'lsik i kwenta.

U chalpayáb xan ti ka uwan abal ka yak'wan na Jesús

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Tam ti jachan', u k'ibel cháb a k'ítsá abal ka ají'bná an paskwa junax k'al nin ajíb an pan xi yab jilbé'dhats k'al an

jilbédhaxtaláb k'oye, an ajib xin ajíbnal an israelitatsik. An ok'lek pále'tsik junax k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, in ayaltsik xan ti kin uwa' abal kin yak'wa' na Jesús k'al i k'ambixtaláb ani kin chemdha'. ²Por in ulaltsik enché':

—Yab ki t'aja' tam exom an ajib abal yab ka k'wajay ti péjéx an atiklábtsik.

**Jun i mímláb in joltsi ti niwiytaláb
bin ók' na Jesús**

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³Tam ti na Jesús k'wajatt ban bitsow xi Betania bin k'imá' na Simón xin ko'olwi'ik an k'wajatt at'ax t'ít', lejat buxúl ti k'apul, ulich jun i mímláb xin tsi'dhál jun i frasko t'ajadh k'al i alabastro. An frasko ts'utsat k'al i niwiytaláb xi mapal já' in niwíy i wich xu bijyáb ti nardo ani kajbidh t'ajat in jalbíl. In pejkántsi tin núk' an frasko ani in joltsi an ti niwiytaláb bin ók' na Jesús. ⁴Taltsik xi ta' ti k'wajattsik, chakuytsik ani u útsáxtsik enché':

—¿Jant'ók'i ti odhná jeché' an niwiytaláb? ⁵Ka nujwatwi'ik k'al óx i bo' inik i denariotsik o más abal ka pidhan an ti tumín an ch'ojontátsik.

Ani ulwat abal yab t'ajat alwa' xowa' in t'aja' jachan' an mímláb.

⁶Por na Jesús in ulu enché':

—Jila' k'wajatt, yab xata' ka utsa'. Jeché' xowa' tin t'ajtsi, alwa' t'ajat. ⁷Pos an ch'ojontátsik ech'ek'i ne'ech ka k'wajay k'al tatá'tsik ani ne'ech ka ejto ka tolmuytsik tam ka le'na', por Naná' yab ech'ek'i

ne'ech kin k'wajay k'al tatá'tsik.

⁸Jajá' tin t'ajtsi xowa' in ejto, tin niwbédhantsámalich an tu t'u'úl abal ka k'wajay t'ojojodhich tam kin jolyat. ⁹Tsubax tu utsátsik, ke putálk'i tin pubíl an k'ay'lá xón'tikichk'i ka t'ilan an alwa' t'ilab, ne'ech jeye ka t'ilan xowa' in t'ajámal jeché' an mímláb abal ka chalpayat.

**Na Judas in ulu abal ne'ech kin
chinat pidhna' na Jesús**

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰Na Judas Iskariote, jún ti éb xi lajucháb an exóbaltsik, k'ale tám kin chu'u an ok'lek pále'tsik ani in utsa' abal jajá' ne'ech kin pidhna' na Jesús. ¹¹Tam tin ach'a'tsik, kulbétsik t'ajat ani utsan na Judas abal ne'ech ka pidhan ti tumín. Na Judas in tuju tám kin aliy xan ti kin uwa' abal kin pidhna' na Jesús.

**An t'okat k'apúxnich xin jila' ka
t'ajnal an Ajátikláb**

(Mt. 26:17-29; Lk. 22:7-23;

Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

¹²Tin jidhtal k'ítsájlil an ajib tam u k'apnal an pan xi yab jilbédhats k'al an jilbédhaxtaláb k'oye ani tam u chemdháb jeye an borrego abal ka ajíbná an paskwa, konyat enché' na Jesús k'al an exóbaltsik:

—¿Jón' ta lé' ku k'ale ki t'ojojoy abal ka k'apu an wiyadh borrego k'al tin kwenta an paskwa?

¹³In aba' tám cháb xi ta' ti xe'ech k'al Jajá' ani in utsa' enché':

—Ki k'ale ban bitsow, taja', ne'ech ka ela'tsik jun i inik xin ne'dhál jun mul i ja' ani ka wéwna'. ¹⁴Ki ochichtsik xon ti jajá' ka ochich ani

ka utsa' enché' an dhabal atá: “An ok'tsix in lé' kin cho'óbna' xon ti k'wajat an altá xon ti ne'ech kin k'apu an wiyadh borrego junax k'al nin exóbaliltsik k'al tin kwenta an paskwa.” ¹⁵Ne'ech tám ti ki óltsisik jun i pulek altá t'ojodhich alwa' ba jun i púntsíx atá. Ka lejkiytsik tám taja' an k'apné' abal wawá'.

¹⁶Kale tám an exóbaltsik ani ulich ban bitsow Jerusalén. Anchan' xan ti utsantsik, anchan' tin ela' ani in lejkíchtsik tám an k'apné' abal tin kwenta an paskwa.

¹⁷Tam ti aklé'ch, ulich na Jesús junax k'al xi lajucháb nin exóbaliltsik ¹⁸ani tam ti k'wajatichsik ti k'apul ban mesa, utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Tsubax tu utsá'lsik ke jún ti éb xi tatá'tsik, xi xo' k'wajat ti k'apul k'al Naná', ne'ech ti kin pidhna' abal kin chemdhá.

¹⁹T'e'pintsik tám t'ajat ani tuje'j ti konyáb enché' na Jesús k'al xi lajucháb juntsik ti juntsik:

—¿Awxe' naná'?

Ani jún in ulu jeje enché':

—¿Awxe' naná'?

²⁰Tók'oyattsik tám enché' k'al na Jesús:

—Jún ti éb xi tatá'tsik lajucháb, xi exom in ju'wal an pan ba jayé'ch an talab xon ti Naná' u ju'wal, ja'ich xi ne'ech ti kin pidhna' abal kin chemdhá. ²¹Naná', xin abadh abal kin wenk'on neye tin inik, ne'ech kin chemdhá jelt xan tin ulal an T'okat Dhuslab, por ich'ojontál in chu'bíl an inik xi ne'ech ti kin pidhna'! Pos yajtsik t'ajat ti ne'ech kin jalbiy, másakwi'ik alwa' max yabak wa'chiné'.

²²Lejat k'wajattsik ti k'apul, na Jesús in téyna' an pan, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios ani tam tin pejámalich, in pidha' nin exóbaliltsik ani in utsa'tsik enché':

—Ka k'aputsik, jeché' ja'ich nu t'u'úl.

²³In téyna' tám jun i lejab baltsidh ti yajtsik uxnél, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios, in wat'bantsi nin exóbaliltsik ani ejtal in uch'a' wetsik wetsik. ²⁴In utsa'tsik enché':

—Jeché', ja'ich nu xich'ál xi ne'ech kin jalbíl'na' an ít lejkintaláb xin lejkiyám'al na Dios. Jeché' nu xich'ál, ja'ich xi ne'ech ku wak'la' ban peltsidh te' abal tin alwa'bíl yán i atiklábtsik. ²⁵Tsubax tu utsá'lsik ke yabich ne'ech kin witsiy ku uxtsi tin ja'líl an uba asta tam ku uch'a' xi ít an uxnél xon tu tak'ix na Dios.

Utsan na Pedro abal ne'ech kin ulu ke yab in exlál na Jesús

(Mt. 26:30-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶Tam ti ok'ontsik kin ajtintsi na Dios, k'aletsik tám ban ch'én Olibos. ²⁷Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—Jeché' i akal ejtal tatá'tsik ne'ech ka jila' ti kin bela' k'al tin kwenta xowa' ne'ech ku tamu, pos enché' tin ulu na Dios ban T'okat Dhuslab: “Ne'ech ku walka' ka chemdhá an belkol borregotsik ani an borregotsik ne'ech ka buk'ey.” ²⁸Por tam kin ejech ti ít, ne'ech kin k'ale ok'ox ban chabál Galilea ani tatá'tsik tayíl.

²⁹Utsan tám enché' k'al na Pedro: —Maske ejtal xi más kin jila' ti bela', naná' yaba'.

³⁰Por utsan enché' k'al na Jesús:
—Tsubax tu utsál ke jeché' i akal,
tam yabél dhájnék an pek'el chábíl,
tatá' óxílich a ulúmal ke yab tin
exlál.

³¹Por na Pedro in wits'k'o juní ani
in ulu enché':

—Maske kin utsan ke ne'ech kin
chemdhá junax k'al Tatá', yab
ne'ech ku ulu ke yab tu exlál.

Ani ejtaltsik anchan' tin ulu.

**Na Jesús k'ale ti ól ban chakam
aleláb xin bij Jetsemaní**

(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³²Ulichtsik tám ba jun i chakam
aleláb xin bij Jetsemaní ani utsan
enché' an exóbaltsik k'al na Jesús:

—Ki buxkank'itsik teché', lejat
Naná' ne'ech nú' ani' tin ól.

³³In júna' na Pedro, na Jakobo
ani na Juan abal ka junikná k'ál
ani tujey kin ach'a' na Jesús jun
i t'e'pintaláb ani yajtsiktaláb.

³⁴Utsantsik enché' k'al na Jesús:

—U ach'ál tu ejtatal ke ne'ech
ku chémay jeché' an t'e'pintaláb.
Ki jilk'ontsik teché' ani yab ki
wayichtsik.

³⁵K'ale tám na Jesús lej wé' tú'
ani', tudhlan kutúl asta chabál ani
in kontsi na Dios max in ejtowelak
kin t'aja' abal yab kin wat'na' an
yajtsiktaláb xi ne'ech kin tametna'
jachan' i ora. ³⁶Ba nin ólábil in ulu
enché':

—Táta', ejtal xowa' a lé' u t'ájnal
k'al na awiltal ani k'al na cháp.
Naná' tu kontsal ti kin tolminsi
abal yab ku wat'na' jeché' an
yajtsiktaláb xi tin aytsím; por yab
ka t'ájan xowa' Naná' u lé', ka t'ájan
xowa' Tatá' a lé'.

³⁷Witsiy tám xon ti k'wajat xi óx
an exóbaltsik ani u wayaltsik tin
ela'. Utsan enché' na Pedro:

—Simón, ¿a belál ta wayal? ¿Yab
a ejto ka kuxuy ni jun i ora yab ki
wayich? ³⁸Yabtsik ki wayich ani ki
ólan abal yab ki átátsik k'al an lej
at'ax. Tsubax k'ejele, na ejattaltsik in
lé' ki ólan, por yab i tolmiyábsik
k'al na t'u'úl abal yab t'ajat likat.

³⁹K'ale tám juní ani ólan. Anílk'i
ti ólan jelt xan tin t'ajámal tin
jidhtal. ⁴⁰Tam ti witsiy na Jesús,

u wayaltsik juní tin ela' abal u
mút'nalichtsik t'ajat nin wal k'al an
akal ani yabtsik in ela' xan ti ka
tók'on. ⁴¹K'ale juní ti ól tin oxtsíl
ani tam ti witsiy xon ti k'wajat an
exóbaltsik, in utsa'tsik enché':

—¿A óntsaltsik ta wayal ani ta
koyol? ¡Lejatich! In bajúmalich
an ora xowk'i Naná', xin abadh
abal kin wenk'on neye tin inik,
ne'ech kin pidhnájich abal kin
chemdhá k'al an walablomtsik. ⁴²Ki
ch'akáchtsik ani wanách; nú'ich tál
xi ne'ech ti kin pidhna' abal kin
chemdhá.

Yak'wan na Jesús

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³Bél k'wajat ti káw na Jesús tam ti
ulich na Judas, jún ti éb xi lajucháb
an exóbaltsik. Ulich junax k'al yán i
yák'waltsik, in teykómtsik i machét ani
i te'. Abnéktsik k'al an ok'lek pále'tsik
ani k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin
tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na
Moisés ani k'al nin ok'lékil an judfótsik.
⁴⁴Na Judas, xi ne'ech ti pidhnax, jayk'i
tin utsámalich an yák'waltsik xant'éy
ne'ech kin t'aja' abal kin exla'tsik
xitam já' na Jesús. Enché' tin utsa'tsik:

—An inik xi ne'ech ku ch'uch'bay, ja'ich xi tatá'tsik a ayal. Ka yak'wa' ani ka júna'tsik belkómte alwa'.

⁴⁵Tam ti ulich, utey ba na Jesús ani in utsa' enché':

—iOk'tsix, Ok'tsix!

Ani in ch'uch'bay. ⁴⁶Támk'i ti yak'wan na Jesús k'al an yák'waltsik.

⁴⁷Jún ti éb xi ta' ti k'wajat k'al na Jesús in jixóna' nin machétil ani in patínsi tin xuchun nin t'ojnáilil an ok'lek pále'tsik. ⁴⁸Utsantsik tám enché' k'al na Jesús xi ulich an ti yak'waxtsik:

—¿Jant'ók'i ta tsi'neksik k'al i machét ani k'al i te' abal ti kin yak'wa' jelti max ne'ech ka yak'wa'tsik jun i kwé'? ⁴⁹Tsudhey ka tsudhey in k'wajinek k'al tatá'tsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios tin ok'tsix ani yab tin yak'wámal. Por jeché' xowa' exom tin t'ajtsaltsik, ja'ich abal ka t'ájan xan ti k'wajat dhutsadh ban T'okat Dhuslab.

⁵⁰Jilan tám kwetém na Jesús ani k'ale ti chink'onan an exóbaltsik.

An kwitól inik xi ájlách

⁵¹Tá' jeye ti ne'ech wewkómte na Jesús k'al jun i kwitól inik ani tokot bolilidh k'al jun i dhak k'udhk'um. Jeché an kwitól inik, yak'wan jeye k'al an yák'waltsik xi k'ál ti yak'wan na Jesús, ⁵²por in jilch'óna' an dhak k'udhk'um xi k'ál ti bolidh ani chilim ti ájlách.

Na Jesús tin tamét an Junkulom Awiltaláb

(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³Júná tám na Jesús bin k'imá' an lej ok'lek pále'tsik ani junkun xajaja' nin ok'lékiltsik an pále'tsik,

nin ok'lékiltsik an judíotsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios. ⁵⁴Na Pedro wéwnaxin ówk'i ani ulich asta bin elébil in k'imá' an lej ok'lek pále'tsik. Buxkan taja' ti dhilal bin wál an k'amal junax k'al xin beletnátsik an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios.

⁵⁵Nin ok'lékiltsik an pále'tsik ani an Junkulom Awiltaláb in ayal jun xata' abal kin ejto kin walbiy na Jesús ani anchan' ka pidhná abal ka chemdhá, por yab eltsin ni jun in walab. ⁵⁶K'al yán ti k'wajay ti jantsinal ti káw na Jesús, por k'e'etich k'e'etich xowa' in ulutsik. ⁵⁷Kubey tám taltsik ti ólnax jayéchk'i k'al i januts káw ani in ulutsik enché':

⁵⁸—Wawá' i ach'ám tin ulúmal enché': “Naná' ne'ech ku paku jeché' an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios xin kubám an iniktsik ani ti óx a k'ítsá ne'ech ku kuba' juní ít xi yab kubadh k'al i iniktsik.”

⁵⁹Por nibal anchan' yab in junu xowa' in ulutsik xi jidhtal.

⁶⁰Kubey tám an lej ok'lek pále'tsik junax ch'ejel xon ti k'wajat xi tá'tsik ti junkunék ani konyat enché' na Jesús:

—¿Jant'ók'i ti yab i tók'nal? ¿Tsubaxxe' xowa' i k'wajat ta usnal o yaba'?

⁶¹Por na Jesús ní wé' yab k'uchun ani nibal xata' in tók'oy. Konyat tám juní enché' k'al nin lej ok'lékil an pále'tsik:

—¿Tatá'xe' ni Kristo, xi Chakámláb k'al na Dios xu k'ak'náb?

⁶²Tók'on enché' na Jesús:

—Naná'. Ani ne'ech ti kin chu'utsik Naná', xin abadh abal

kin wenk'on neye tin inik, buxúl tin eját na Dios xi ejtal in ejtowel kin t'aja' ani tam kin tsích juní ban tokow.

⁶³An lej ok'lek pále'tsik in mich'óna' k'al in chákub nin k'udhk'úmil xin k'wajbím abal anchan' ti tók'oyat k'al na Jesús ani in ulu enché':

—Yabich más i yéntsál i ólnax. ⁶⁴A ach'a'ichtsik xan tin ch'íkat t'aja' na Dios. ¿Jant'éy xo' a ulaltsik ki t'ajtsi?

Ejtal xi ta' ti junkunék, jununúl tin ulutsik abal walbidh t'ajat na Jesús ani in tomnál ka chemdhá.

⁶⁵Tujey tám ti tubkayáb na Jesús k'al taltsik, ti putsuntsáb tin wal, ti cha'wáb k'al i k'ubaklek ani u usnal enché':

—iKa ulu xo' xita' ti cha'aw!

Ani pik'yat jeye bin wal k'al an belkol pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios.

Na Pedro in ulu ke yab in exlál na Jesús

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62;

Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶Na Pedro k'wajat cha'at bin elébil an pulek atá ani támk'i jachan', ulich jun in tsidhan xu t'ojnal bin k'imá' an lej ok'lek pále'tsik. ⁶⁷Tam ti chu'tat na Pedro ti dhilal, teloloyat alwa' ani utsan enché':

—Tatá' junax teye ta xe'ech k'al na Jesús xi Nasaret.

⁶⁸Por na Pedro in ulu enché':

—Yab u exlál, nibal u cho'ób xant'éy a t'ilál.

Kale eléb xon tu oxnáb ani dhájan tám jun i pek'el. ⁶⁹Chab chu'tat juní

k'al an tsidhan ani tujeý kin utsa' enché' xi tá'tsik ti k'wajat:

—Jeché' an inik ja'ich jeye in kidhtal na Jesús.

⁷⁰Por jajá' in wits'k'o kin ulu ke yab ani'. Tam ti más lej jun wé', utsan enché' k'al xi tá'tsik ti k'wajat:

—Tsubax lejtal, tatá' ja'ich teye jún ti éb xi jajá'tsik, pos tatá' i Galileo ani anchan' teye i káw jelti jajá'tsik.

⁷¹Tujey tám kin ulu na Pedro abal kin tamu xata' yab alwa' max yab tsubax xowa' in ulal ani in lej tsubax ulu enché':

—Tsubax tu utsátsik ke yab u exlál xitam inik xi k'wajattsik a t'ilál.

⁷²Támk'i jachan', dhájan an pek'el tin chabtsíl. In chalpána' tám na Pedro xan ti usnék k'al na Jesús: “Tam yabél dhájnék an pek'el tin chabtsíl, tatá' óxilich a ulúmal ke yab tin exlál.” Ani uk'ik'íl ti k'wajay kin chalpay xowa' usnék k'al na Jesús.

Na Jesús tin tamét na Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Tam ti tsudhey, dhajawe t'ajat ti junkun nin ok'lékiltsik an pále'tsik k'al nin ok'lékil an judíotsik, k'al an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios ani k'al an Junkulom Awiltaláb. Tam tin chalpáchtsik alwa' xant'éy ne'ech kin t'aja', in júna'tsik tám wik'adh na Jesús ani in pidhna' ba na Pilato. ²Konyat enché' na Jesús k'al na Pilato: —¿Tatá'xe' nin Pulek Tak'íxal an judíotsik?

Tók'on enché' na Jesús:

—Tatá' a ulal abal anchan'!

³K'al yán xata' ti walbiyat k'al nin ok'lékiltsik an pále'tsik. ⁴Konyat tám juní k'al na Pilato:

—¿Yabxe' ne'ech ki tók'on? Ka ach'a' xan ti exom ti walbiyaltsik, in ulaltsik ke yán xata' a t'ajámal.

⁵Por nibal anchan' yab tók'on na Jesús ani labandhájich tokot na Pilato.

Bijtsin na Jesús abal ne'ech ka chemdhá

(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶Ech'ek'i tam u ajíbnáb an paskwa, na Pilato in walkál jun i wik'nél xi ka kontsin k'al an atiklábtsik. ⁷Tam ti jachan' i k'ij, ta' ti balidh ban wik'axte' jun i inik xin bij ta Barrabás xi wik'nék junax k'al nin kidhtaltsik abal chemdhaxnéktsik tam tin péjeyám i awiltalábtsik. ⁸Junkun tám an atiklábtsik abal kin kontsi na Pilato kin walka' jun i wik'nél jelt xan ti ech'ek'i in ujnámal in t'ajál.

⁹Tók'oyattsik enché' k'al na Pilato: —¿A lé'tsikxe' tu walkantsi an tin Pulek Tak'íxal an judíotsik?

¹⁰Konyattsik anchan' k'al na Pilato kom in cho'ób alwa' ke yab u le'náb ka chu'tat na Jesús k'al nin ok'lékiltsik an pále'tsik ani jaxtám ti pidhnats na Jesús abal ka chemdhá.

¹¹Por nin ok'lékiltsik an pále'tsik, in nixokna' an atiklábtsik kin konoy ka walká na Barrabás. ¹²Konyattsik tám juní enché' k'al na Pilato:

—¿Ani jant'éy a lé' ku t'ajtsi xa bijyaltsik tin Pulek Tak'íxal an judíotsik?

¹³Jajá'tsik tók'on kawidh ani in ulutsik enché':

—iKa chemdha' pajk'idh ban peltsidh te'!

¹⁴Konyattsik tám enché' k'al na Pilato:

—¿Jant'om walastaláb in t'ajám?

Por jajá'tsik in óntsi kin ulu más kawidh enché':

—iKa chemdha' pajk'idh ban peltsidh te'!

¹⁵Kom na Pilato in lé' ka jilk'on alwa' k'al an atiklábtsik, in walka' na Barrabás. In abna' tám ka lekbayat yáníl na Jesús ani tayíl in pidhna'ich tám abal ka chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'.

¹⁶Júná tám na Jesús k'al an soldadotsik bin kuxtálil an atá xon tu t'ajnal an lújundhaxtaláb ani kanyat ka junkun taja' ejtal xi k'e'et an soldadotsik. ¹⁷Xeketliyat tám na Jesús k'al jun i k'udhk'um xi t'unuyich t'ajat k'al in chákní' ani k'wajbantsat bin ók' ti kwetsotsól dhipadh k'idh. ¹⁸Tujey tám ti labídhnáb enché' na Jesús:

—iKi k'wajay k'ijidh, Pulek Tak'íxal an judíotsik!

¹⁹U t'oxyáb bin ók' k'al jun i te', u tubkayáb ani u tudhéltsik tám tin tamét. ²⁰Tam ti ok'ontsik kin ubát'na' ani kin labídhna', in wék'ontsíchtsik tám an ti chak k'udhk'um, k'wajbantsat xi Jajá' nin k'udhk'úmil ani kaldhájich tám abal ka júná ka chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'.

Pajk'iyat na Jesús ban peltsidh te'

(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹Taman ti bél jun i inik xin bij Simón, xu tak'nal ban chabál Sirene, nin táta' na Alejandro ani na Rufo. Jajá' u witsélich bin ale

ani tam tu wat'elich taja', t'ajtsin ti chápláb k'al an soldadotsik abal kin kitnantsi an ti peltsidh te' xin ne'dháal na Jesús.

²²Júná tám na Jesús ban chabál xu bijyáb Gólgota. Ti tének káw, Gólgota, in lé' kin ulu: "In chabánil in beklék in ók' i cheméloom inik."

²³Pidhan na Jesús ti yajtsik uxnél xuk'udh k'al i ts'a'iktaláb xu bijyáb mirra, por yab in le'na' kin uch'a'. ²⁴Tam ti pajk'iyatich ban peltsidh te', wélchíxnantsat an tin k'udhk'úmil na Jesús k'al an soldadotsik, por yab anik'i, ok'ox ubát'intsik abal kin chu'u xant'éy kin lujuy kin áta' juntsik ti éb.

²⁵Beléju i dhajaw tam ti na Jesús pajk'iyat ban peltsidh te'.

²⁶K'wajbá bin ók' an peltsidh te' jun i dhuslab xin ulal xant'ók'i tin kwenta ti chemdhá. Enché' ti k'wajat dhutsadh: "Jeché' ja'ich nin Pulek Tak'íxal an judíotsik."

²⁷Pajk'iyattsik jeye ba peltsidh te' junax k'al na Jesús cháb i kwé'tsik, jún tin eját ani jún tin k'watab.

²⁸Anchan' ti támun abal ka t'ájan xan ti k'wajat dhutsadh enché' ban T'okat Dhuslab: "Ájin jeye jelti max i walablom, jelti xi chemechtsik junax k'al Jajá'."

²⁹Odhbijyat k'al xu wat'eltsik taja' tin tamét, in wíwók'liyaltsik nin ók' ani in ulaltsik enché':

—Tatá', xa ejtawal ka paku an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani ne'ech ka kuba' juní ti óx a k'ítsá, ³⁰ka lo'o xo' tabá' ani ki pa'ay ban peltsidh te'.

³¹Tá' jeye ti k'wajat nin ok'lékiltsik an pále'tsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal

na Dios ti labídhnx ani u útsáxtsik enché':

—In lo'ómal k'e'ettsik ani xo' Jajá' yab in ejtawal kin lo'o tinbá'. ³²Max ani' lejtal Jajá'ich nu Kristo, nin Pulek Tak'íxal an israelitatsik, ka pa'ay xo' ban peltsidh te' ani ne'ech tám ki bela'ich.

Xi ta' ti k'wajattsik tin wálm k'ejtsik pajk'idh ban peltsidh te', u odhbijxitsik jeye.

Nin chemtal na Jesús

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³Tam ti ch'ejelich a k'ítsá, jik'wchin tin pubíl an k'ay'lá ani in t'ójonsi asta óx i wákal. ³⁴Tam ti óxich i wákal, na Jesús in ulu kawidh enché':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani? — jeché' an káw in lé' kin ulu: Dios tu Ajátik, Dios tu Ajátik, ¿jant'ók'i tin walba'?

³⁵Taltsik xi taja' ti k'wajat, in ach'a'tsik ani in ulu enché':

—Ka ach'a', exom in kanál na Elías, an t'ílsix xi xe'chinék ti weje'.

³⁶Jún ti éb k'ale adhik kin axdha' ban jiliy uxnél jun xata' jelti kwanim, in wik'a' bin tsúm jun i te', in utuntsi bin wi' na Jesús abal kin juch'u ani in ulu enché':

—Yabich más xata' ki t'ajtsi, wana ki chu'u max ka tsích na Elías kin pa'ba' ban peltsidh te'.

³⁷Dhájan tám kawidh na Jesús ani chemech. ³⁸Támk'i jachan', an tolow k'udhk'um xi ta' ti palat altá ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, xílan asta t'ek'at ani asta cha'at. ³⁹An ok'lek soldado romano xi ta' ti kubúl tin tamét na Jesús, tam tin chu'u xan ti dhájan ani chemech, in ulu enché':

—Tsubax lejtal, jeché' an inik u Chakámáb k'al na Dios.

⁴⁰Tá' jeye ti k'wajat i mímlábsik ti ów telom. Jé' k'wajat taltsik nin bij: na Salomé, na María Magdalena ani na María xin ko'ol cháb in chakámil, jún in bij ta José ani xi tayíl in bij ta Jakobo. ⁴¹Jeché' an mímlábsik, juniknadh ani tolmidh k'ál na Jesús tam ti k'wajay Galilea. Ta' jeye ti k'wajat más k'e'et i mímlábsik xi juniknadh k'ál na Jesús tam ti k'ale Jerusalén.

Jolyat na Jesús

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴²Tam ti exomich ti dhamul, tam an israelitatsik in t'ojoyal xowa' in yéntsál abal in k'ítsájil an koyóxnich, ⁴³ulich na José xu k'wajíl ban bitsow Arimatea. Jajá' ja'ich jeye jun i ultaláb kidhtaláb k'al an Junkulom Awiltaláb. Jajá' k'wajat jeye in aysím xowk'i na Dios ne'ech ka tujéch ti tak'ix ani in kuba' tinbá' ka ochich xon ti k'wajat na Pilato abal kin kontsi tin t'u'úl na Jesús kin jolij. ⁴⁴Na Pilato labandhá abal in ach'a' ke jayk'i ti chemnek na Jesús. Jaxtám tin kaniy an ok'lek soldadotsik abal kin konoy max ani' lejtal ti chemnekich. ⁴⁵Tam ti utsan k'al an ok'lek soldadotsik abal ani', utsanich tám na José k'al na Pilato abal awilich kin júna' kin jolij. ⁴⁶In ch'a'ay tám na José jun i k'udhk'um, in pa'ba' nin t'u'úl na Jesús ban peltsidh te' ani in bolij k'al an k'udhk'um. K'ale tám kin k'wajba' ba jun i jólimtaláb xi ta' ti k'wajat cholk'adh bin akan jun i t'ujub ch'én ani tolilíl tin utu jun i yejche'

t'ujub abal kin paxk'intsi k'ál tin wi'lébil an jólimtaláb. ⁴⁷Na María Magdalena ani xi jún na María, nin nána' na José, in chu'utsik xon ti k'wajbantsat tin t'u'úl na Jesús.

Ejeh ti ít na Jesús

(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Tam ti wat'éch nin k'ítsájil an koyóxnich, na Salomé, na María Magdalena ani xi jún na María nin nána' na Jakobo, in ch'a'aytsik i niwiytaláb abal ka k'aletsik kin mawtsi k'ál tin t'u'úl na Jesús. ²Dhajawe tin jidhtal k'ítsájil an semana, k'aletsik ban jólimtaláb ani tam ti ulich taja' jayk'i ti eblinékich na k'ítsá. ³Kónóxintsik enché':

—¿Jita' ne'ech ti ku wixk'intsi an ti t'ujub xi k'ál ti paxk'idh an jólimtaláb?

⁴Por tam ti ulchichtsik, in chu'u abal an yejche' t'ujub xi k'ál ti paxk'idh an jólimtaláb jayk'i ti wixk'intsidh. ⁵Ochichtsik tám altá ani in chu'u taja' buxúl tin ejátsik jun xita' jelti kwitól inik. An kwitól inik xeketlidh k'al jun i dhak joch'at xeketláb ani jik'ey t'ajat an mímlábsik. ⁶Por utsan enché' an mímlábsik:

—Yab ki jik'eysik, u cho'óbich abal a ayaltsik na Jesús xi Nasaret, xi chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'. Jajá' ejnekich ti ít, yabich wa'ach teché'. Ka tela'ti nú' xon ti k'wajbadh. ⁷Ki k'aléchtsik ani ka utsa' nin exóbaliltsik ani na Pedro: “Na Jesús ne'ech ka okxin ka k'ale Galilea ani tatá'tsik tayíl; taja' ne'ech ka chu'utsik jelt xan ti utsámal.”

⁸Kale tám adhik an mímlábsik ban jólimtaláb abal tokot u wipípltsik ani u jik'él. Nibal xata' in utsa'tsik ni jun xita' abal u jik'éltsik t'ajat.

Na Jesús in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al na María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

⁹Tam ti na Jesús ejech dhajawe tin jidhtal k'ítsájil an semana, ok'ox in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al na María Magdalena, xi káldhantsidh búk i at'ax ejattaláb. ¹⁰Na María k'ale tám ani in utsa' xi xe'chinéksik junax k'al na Jesús ke jajá' in chu'úmal na Jesús. Xi xe'chinéksik k'al na Jesús, elantsik ti uk'nal ani ti t'e'pinal k'al na María. ¹¹Tam tin ach'a' ke na Jesús ejnek ti ít ani ke na María in chu'úm, yab in bela'tsik.

Na Jesús in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al cháb nin exóbaliltsik

(Lk. 24:13-35)

¹²Tayíl, chu'tat na Jesús k'al cháb nin exóbaliltsik tam ti ne'ech ti bél, por Jajá' in jalk'uyámal tinbá'. ¹³Tam tin exla'ichtsik abal ja'ich na Jesús, witsiytsik xon ti k'wajat xi más an exóbaltsik ani in t'íltsi ke in chu'úmaltsik na Jesús, por nibal jajá'tsik yab beltsin.

An punk'untsixtaláb xi jiltsin an abatwáletsik k'al na Jesús

(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Más tayíl, na Jesús in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al xi lajújún

an exóbaltsik tam ti buxutsik ti k'apul. K'wiyantsik tám k'al na Jesús abal yabtsik t'ajat u belom ani yabtsik t'ajat in exbayal, kom yab in bela'tsik xowa' t'íltsin k'al xin chu'úmaltsik ke na Jesús ejnek ti ít. ¹⁵Utsantsik tám enché' k'al na Jesús:

—Ki k'aletsik putálk'i tin pubíl an k'ay'lá ani ka t'íltsitsik an ti alwa' t'ilab ejtal an atiklábtsik. ¹⁶Xita' kin bela' ani ka pujan, ne'ech ka lo'ey; por xita' yab kin bela', ne'ech ka k'ale ban k'ibeltaláb. ¹⁷Ejtal xita' kin beltsi an tin káwintal na Dios, ne'ech kin ejto kin t'aja' jeché' an exólsik: K'al tin awital nu bij ne'ech kin ejto kin káldhantsi ti at'ax ejattalábtsik xita' k'wajat teykómte k'ál, ne'ech ti káwtsik k'al i ít káwintaláb ¹⁸ani max yab kin chu'u ani kin téyna' i chan o max kin uch'a' jun i it'lab, yab xata' ne'ech kin tamu. Ne'ech jeye kin k'wajba'tsik nin k'ubak ban ya'ultsik ani ne'ech ka jeley jachan' an ya'ultsik.

Na Jesús k'adhích walk'i'

(Lk. 24:50-53)

¹⁹Tayíl, tam ti ok'onich ti tawnábsik, júnájich tám walk'i' an Ajátikláb ani buxkan tin eját na Dios. ²⁰Tam ti kaléch an abatwáletsik, xe'chin putálk'i kin t'íla' an alwa' t'ilab ani tolmuyattsik k'al an Ajátikláb kin t'aja' i labidh labandhaxtaláb abal ka cho'óbná ke tsubax xowa' in t'ilálsik. Anchan' ka t'ájan.